

LAIŠVOJI LIETUVA

Lietuvių savaitraštis
Laidžia Lietuvos
Atgimimo Sąjū
3157 So. Emerald
Chicago 16, Ill.
Victory

Uogėnų kalpas
6316 E. Roosevelt str.
Chicago 29, Ill.

Entered as second class matter at the post office at Chicago, Illinois.

Laišvoji Lietuva

FREE LITHUANIA

Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian
Regeneration Association
3157 So. Emerald Ave.
Chicago 16, Ill.
Victory 2-4572.

Entered as second class matter at the post office at Chicago, Illinois.

XI metal. Kaina 10 c. Trečiadienis, vasario (February) 8 d. 1956 m. Kaina 10 c. Nr. 5 (279)

PRAEITIS IR DABARTIS

MOKYDAMIESI IŠ PRAEITIES, KURKIME VERTINGĄ DABARTĮ IR ATEITĮ

Rašo: A. J. Kaulėnas, Londonas, Anglija.

Lietuviai, — minkšto charakterio ir geros širdies žmogus, — sakydavo ne vienas svetimtautis, arčiau pažinęs mus. Mūsų tauta — rami, artojų tauta, konservatyvi ir nepasižyminti dinamiška dvasia. Tos savybės ją išlaikė labai gerai užkonservuotą savose savybėse, labai mažai palieštą maskolių okupacijos kuri tęsėsi net per 100 metų.

Bet mes, kaip tauta, dvasiškai esame labai dideliam pavojui. Konservatyvumas ir susikaupimas savyje yra tik gynybosi priemonės. Ir tai jos geros tik kurį laiką, — iki tol, kol svetimųjų įtaka nepasiekia ir neįsisakverbia į patį gynybos kiautą. Norint laimėti, reikia puolamųjų savybių tautai. Reikia kito charakterio — energingo, veržlaus ir kūrybingo.

Tik prisiminkime, kaip sunkiaiėjo darbas lietuviams pažadinti išto konservatyvino, tiesiog letaraginio miego, šio šimtmčio pradžioje. Ugningi Kudirkos žodžiai, raštai, giliai prasmingi Maironio eilėraščiai, Basanavičiaus ir kitų ramūs, bet svarūs argumentai, — sunkiai sau skynė kelią į tautos sąmonę. O juk kalbėjo sav! Kalbėjo iš širdies ir su ugnimi ir pavyzdžiu. Kai atėjo metas išbandyti šio propagandiniai svarbaus darbo rezultatus 1918 metais, kągi matome? Saujelę tikrų idealistų — pasiryžėlių, mažą grupelę karjeristų ir avantiūristų ir pusiau miegančią tautą! Stebuklas, o gal prieš išsėmimas, išgelbėjo padėtį, nes kai buvo paskelbtas savanorių šaukimas ginti tėvynę, vietoje vieningo tautos atsakymo stoti su ginklu rankoje ginti savo laisvės ir nepriklausomybės, — matome mažą saujelę (palyginti su tauta) savanorių. Taip, nacionalinis masių susipratimas tada dar buvo lygus beveik nullui.

Bet ištvėrė tie pasiryžėliai, sunčiausiose sąlygose jie iškovojotautai teisę būti laisviems ir ateinančios lietuvių genties kartos jau galėjo džiaugtis laisvo gyvenimo vaisiais.

Tos laisvės valandos savo darbais buvo balzamas lietuvių tautos sielai ir jos naujo — laisvo ir ryžtingo charakterio formavimui. Jei dar iki 1926 metų tauta blaškėsi įvairiausių ideologinių, daž-

niasiai internacionalinių, srovių kankinama, kurioms ji dar nebuvo pribrendusi, tai laimingas ir būtinas tautai lūžis įvyko 1926 metais, dėka krikščionių demokratų ir tautininkų ryžtui. Jaunai ir nesubrendusiai politiniam gyvenimui tautai, pirmoje eilėje reikėjo stipraus nacionalinio įsijutimo ir toji proga buvo suteikta. Tauta godžiai ir entuziastingai priėmė šią gražią mintį, ji sklido plačiai ir giliai.

„Jaunųjų Ūkininkų Rateliai, Jaunosios Lietuvos Sąjunga, Šaulių Sąjunga, Kariuomenė, Vilniui Vaduoti Sąjunga ir kt., tai buvo keratiniai akmenys, ant kurių buvo statomas lietuvių tautos nacionalinis atbudimas, jos ateitis ir formuojamas naujas lietuvių charakteris — ryžtingas, veiklus ir giliai patriotingas žmogus! Tos organizacijos apėmė beveik visą lietuvišką jaunimą, visą lietuvių jaunąją kartą. Ir jų darbo vaisiai buvo gražūs, gi jų darbo rezultatai buvo didvyriškai pademonstruoti 1941 metais visuotiniu sukilimu prieš brutalią okupaciją. Toji tautinio — nacionalinio susipratimo demonstracija nepasibaigė trumpu sukilimu. Lietuvis dirbo ir kovojė ir šiandien dar vis ištvėrin gaiti tebekovoją už didįjį idealą — tautos laisvę ir nepriklausomybę.

Tai buvo praeitis, iš kurios verta daug ko pasimokyti. Gaila, ji buvo per trumpa, kad tauta galėtų galutinai pakilti iš sustingimo. Reikėjo dar kelių dešimtmečių, reikėjo dar to, kad bent dvi ar trys kartos būtų turėjusios progos pagyventi laisvės gyvenimu, tada mes jau būtume galėję kalbėti apie naujai suformuoto lietuvių charakterį. Bet taip nebuvo. Nelaikas šiandien tūpėti ir gailėtis praeties valandų. Gyvenimas niekada nemėgo laukiančiųjų, nes jis paremtas tik kova už egzistenciją ir už savo teises. To, ko neturėjome progos patirti tada, privalome dabar tą darbą tęsti Jau ir taip per daug pas mus verkšlenimo dėl tų auksinių praeties valandų! Vieni gailimės gero ir gerėjančio gyvenimo savoje tėvynėje, kiti, degdami pykčiu, kad gyvenimas neįvyko jų norima kryptimi, šiandien spaudome ugnimi ir viską, kas buvo mūsų surkuta.

Tegul! Nuo to gyvenimas nei sustos, nei sulėtins savo žingsnių. Mes, kurie sakomės myli savo kraštą daugiau nei patys save, būkime šiame darbe pavyzdžiu — darbe, kuris lygiai tiek reikalingas, kiek augalui saulė. Tegul būna šiandien mūsų toji tremtis ir maža, tegul būna ji nereikšminga, lyginant su visa tauta, bet jei esame čia, saugokime, kad naujo charakterio kūryba nesustotų, kad ji gilėtų ir platėtų.

Atsiminkime, kad dabar esame ne tik mes — tremtis, bet ir visa tauta ypatingo pavojaus akivaizdoje. Fizinė ir dvasinė mirtis šiuo čia pasibaisėtinu žiaurumu lietuvių eilėse. Diena iš dienos ji ima šimtus aukų savo godžiomis rankomis. Vieni iš jų miršta didvyrių ar kankininkų mirtimi, kiti paskęsta vakarietišką prabangą, pamiršdami ir palikdami nelaimėje savo gentį, savo tautą.

Ką darome mes? Ką daro mūsų vadovybės?

Gaila, atsidūrėme tokioje padėtyje, kad galėjusi būti centrinė tremties vadovybė Vlikas, nusisukęs sau sprandą, bekaudamas per didelį ir nereikalingą kąsnį — užsiimdamas svajonėmis apie prezidentų, ministrų ir kitų dignitorių postus, tada, kada reikėjo žūt būt tautai pagalbos, kada reikėjo visomis priemonėmis išsaugoti lietuvių vienybę. Vilko reikalai šian dien jau praėityje. Jis nestojko savo uždavinį, jis nemokėjo pasistatyti aukščiau kasdienybės. — Jis pasidavė politinėms aistroms, kerštui už praetį, visai nematydamas, jog dabartis visai kitus uždavinius stato ir visai kitose sąlygose tenka dirbti. Tas puslapis tenka uždaryti, paliekant praetį, ir tegul ateitis, visų mūsų darbų teisėjas, nuspręs jo kalčių dydį.

Po šio lietuvių tremčiai nepasisekimo gyvenimas nesustojė. Jis rieda pirmyn ir rieda greit. Kad ir labai daug laiko prarasta tuščiam tūpėjimui, bet veržtis pirmyn su darbais durys neliko užtrenktos. Atėjo į gyvenimą naujas organizmas, nauja viltis — Lietuvių Nepriklausomybės Tarka.

Ar LNT atliks savo užsibrėžtuosius uždavinius, labai didele dalimi priklausys nuo to, kaip mes savo tautines ir pilietines pareigas atliksime. Tas naujas organas nesiryžta atsirubežiuoti nuo tremties, jis nori kontakto ir bendro darbo Lietuvos laisvės siekiant. Tad visiems geros valios

lietuviams čia yra proga pademonstruoti savo ne vien žodinę, bet darbais ištikimybę kraštui.

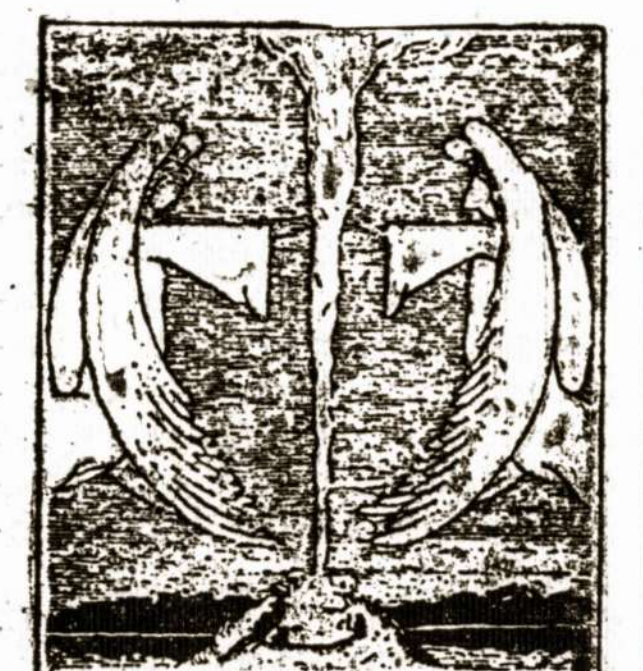
Atsiminkime mes, organizuoti lietuviai, kad norint laimėti, reikia kovoti! Niekas nieko pasaulyje — veltui nieko neduoda, viskas pasiekama darbū, aukomis ir pasišventimu. Dar ne visi nūgrimzdo letargo miegan, dar ne visi nutolo nuo lietuviškų reikalų, todėl įtempkime visas jėgas — protines ir moralines, kad toji nauja kova dėl Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės duotų našius vaisius.

Nepriklausomybės laikais gimęs naujas lietuvių charakteris, pūkius ir veržlus, lai neapleidžia mūsų, tautai sunkiose valandose. Kada gyvenime ta dvasia, tada ir LNT ir mūsų visos organizacijos bus gražūs branduoliai, iš kurių galės spinduliuoti kūrybinė dvasia ir pasiukojimas tėvynei. To siekime atkakliai, dirbkime kietai — su pasišventimu ir tikėjimu, kad darbo rezultatai bus naudingi mūsų pavergtam Kraštui ir beapmirštančiai tremčiai.

VYT. STAŠINSKAS PAKELTAS KONSULU

Lietuvos Diplomatinijos Šefo Ministras Stasio Lozoraičio aktu, Generalinio Lietuvos Konsulato New Yorko Vicekonsulas Vytautas Stašinskas pakeltas Konsulu nuo 1955 metų gruodžio 1 dienos.

Įprasta tvarka, Lietuvos Iga-liotas Ministras Povilas Žadeikis pranešė apie tai Valstybės Departamentui, prašydamas pripažinti. Valstybės Departamentas 1956 metų sausio mėn. 20 dienos raštu pripažino Vytautą Stašinską Lietuvos Konsulu New Yorke ir, Valstybės Sekretoriaus John Foster Dulles vardu, išdavė jam pripažinimo pažymėjimą.

„Lietuvos nepriklausomybės kovoje dalyvaujame per Lietuvos Nepriklausomybės Tarką, jos darbą lėšomis remiame per Lietuvos Nepriklausomybės Fondą.“

Iš LAS, LLKS, LRS ir LTS bendros deklaracijos.

***

LNF adresas: LNF, c/o Mr. K. Siliūnas 134-34 Franklin Ave., Flushing, N. Y.

POLITIKOS LAUKUOSE

B. Banga BULGANINUI ATSAKYTA — NE

Sovietų valdžios galva maršalas Bulganinas parašė Amerikos prezidentui Eisenhoweriui laiška, kuriuo siūlė Sovietų Sąjungai ir Amerikai pasirašyti nepuolimo ir bendradarbiavimo paktą 20 metų. Apie pasiūlymą Amerikai nebuvo painformuota Anglija ir Prancūzija. Laiškas įteiktas su didžiausia pompa: sovietų ambasadorius Washingtone Zarubin noras buvo patenkintas. Ambasadorius laiška perskaitė ir įteikė prezidentui ir rankas. Jau 11 metų, kai sovietų ambasadoriai Washingtone politinius reikalus tvarkė tik per valstybės departamentą, o prezidentui įteikdavo tik skiriamuosius raštus. Šį kartą pasielgta kitaip, kad padarius didesnį įspūdį.

Bulganino laiškas reiškė, jog sovietai ryžtasi Amerikos santykius drumsti su Anglija ir Prancūzija. Nepuolimo paktas turėjo numarinti pavergtųjų kraštų išlaisvinimo viltis ir metiesioginiai išgauti Amerikos pripažinimą dabar esamos padėties. „Tarkos“ siūlymas turėjo rodyti neutraliems sovietų taikos troškimą. — Maskvos raudonieji valdovai manė, jog Amerikai bus nepatogu atmeti „taikos“ siūlymą.

Amerikos prezidentas Bulganinui atsakė — ne. Amerika nori gerų darbų, bet ne popierinių sutarčių. Amerika ir Sovietų Sąjunga yra pasirašiusios Atlantų Chartą, kuria jau yra įsipareigojusios nepulti ir nesiekti svetimų teritorijų. Eisenhoweris priminė Bulganinui, jog reikia sujungti Vokietiją, įvykdyti karo meto sutarimą — duoti visiems kraštams laisvą valią pasirinkti valdymosi formą, pakelti geležinę uždangą ir laisvai keistis žiniomis ir žmonių apsilankymais. Tai būtų geriausias kelias į taiką ir bendradarbiavimą. Naujų sutarčių nereikia — reikia vykdyti senas sutartis ir pasizadėjimus.

Visas laisvasis pasaulis apsidžiaugė Eisenhowerio atsakymu. Politiniai stebėtojai mano, jog Bulganinas padarė politinę klaidą. Amerika aiškiai priminė, jog atėjo laikas išlaisvinti pavergtuosius kraštus. Amerikos atsakymas sustiprino pavergtųjų viltis, kai Bulganinas savo siūlymais norėjo atvirkščiai — rodyti pavergtiesiems ir neutraliesiems, jog Amerika siekia su sovietais bendradarbiavimo ir pamiršta tautų išlaisvinimo šūkius.

Sovietų ir jų satelitų spauda paskelbė tik Bulganino laiško turinį, vadindama Bulganino laiška „taikos laišku“. Apie Amerikos atsakymą tyli. Manoma, jog propaganda prieš Ameriką bus užsukta vienu metu, kad savo žmonių išpuodingiau parodžius, jog Amerika „nenori“ taikos.

Anglosaksai sutarė Washingtonė vykę Eisenhowerio — Edeno pasitarimai lietuviškus opiuosius politinius klausimus. Pasiektas nuomonių suderinimas. Edenas pareiškė, jog kur Amerika ir Anglija sutaria, ten negali pralaimėjimo. Nors visos pasitarimų smulkmenos dar nepaskelbtos, bet jau žinoma, jog Edenas — visiškai pritarė Eisenho-

werio atsakymui Bulganinui. Amerika ir Anglija glaudžiau derins politinę veiklą Art. Rytuose. Anglija rodė didelį susirūpinimą sovietų veržimusi į Art. Rytus, pra dedant ginklų siuntimu ir žadama ūkine pagalba. Aptartas šaltojo karo vedimo būdas, kuris po Genevos dvasios palaidojimo pradeda stiprėti. Bendrai, manoma, jog Amerikos — Anglijos pasitarimai laisvajam pasauliui atneš naujos gyvybės ir stiprybės.

Pusiaur laudies fronto valdžia Prancūzijoje

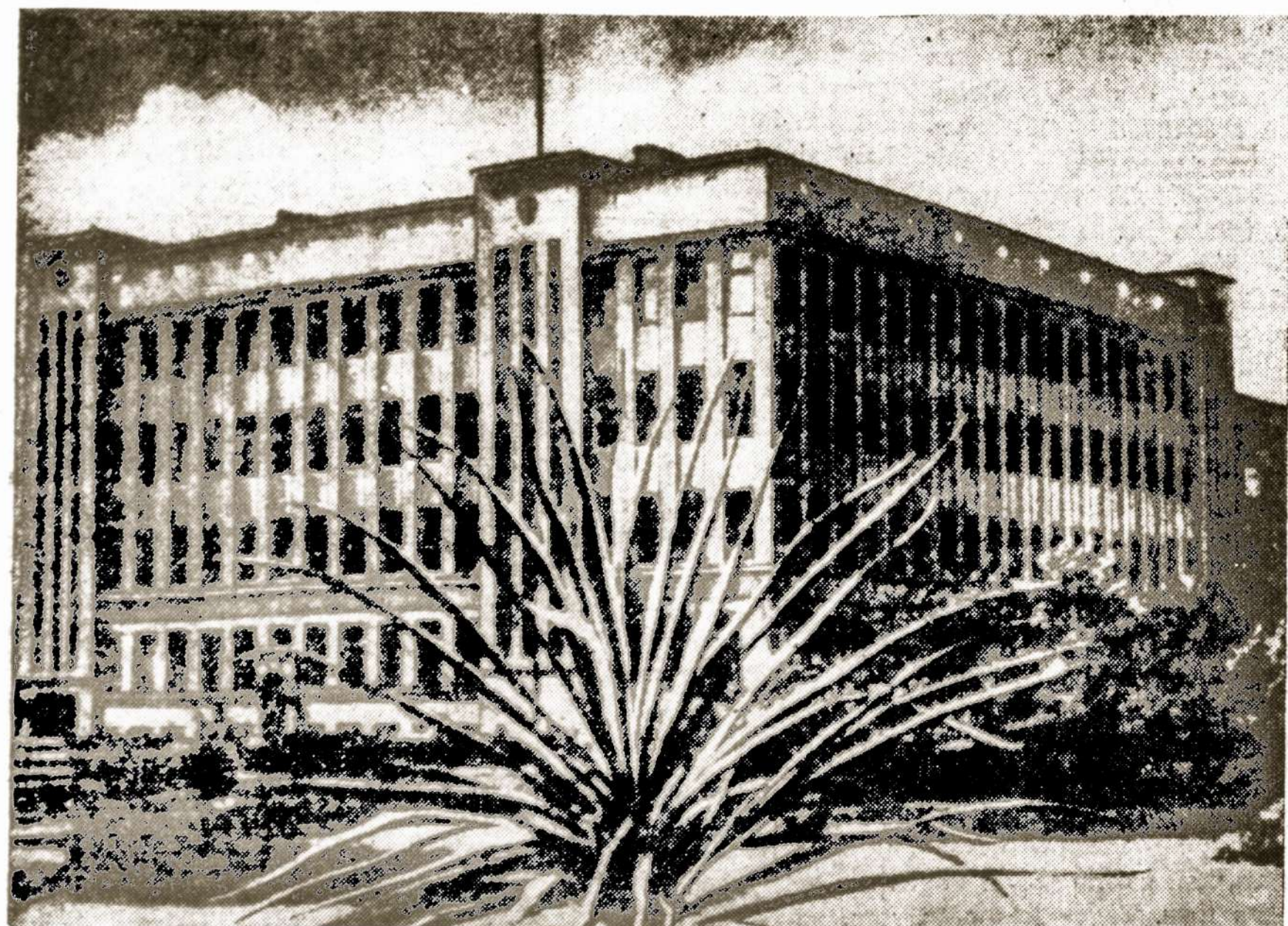
Naująją iš 22 vyriausybės po karo Prancūzijoje pavesta sudaryti socialistų vadui Guy Mollet. Ministrų pirmininko pavaduotojo postą jis atidavė kairiasparniui liberalui Mendes France. Kabinetas suprojektuotas tik iš 13 ministrų, kurie visi arba socialistai, arba Mendes France sparno kairieji liberalai. Tokia vyriausybė gali remtis tik 200 atstovų pritarimu. Komunistai reikalavo, jog vyriausybė būtų sudaryta liaudies fronto pagrindu, tai yra į ją įtrauktų ir komunistus. Jų siūlymas atmetas. Spėjama, jog komunistai pusiaur laudies fronto vyriausybę palaikys, nors ir ji nepakviesti, kad neleidus dešinioms grupėms patekti į vyriausybę. Ir Guy Mollet ir Mendes France nėra visiškai tikri dėl komunistų paramos, dėl to kalbama, kad tariamasi ir su dešiniomis grupėmis dėl galimos paramos, nors joms vyriausybėje ir nedalyvaujant. Bet dešinės grupės vyriausybę parems, paramą gali atsukti komunistai. Tada vyriausybės klausimas vėl kabotų ant plauko, nes nesitikima, kad liberalų grupės pasiektų tarpusavio vienybę.

Naujai išrinktas Brazilijos prezidentas Kubitschek perėmė pareigas. — Iškilimėse dalyvavo daug svetimų kraštų delegacijų. Amerikos delegacijai vadovavo viceprezidentas Nixon.

Norvegijos pakrančių apsaugos karo laivai sulaukė ir atplukdė į Norvegijos uostą 5 sovietų prekybos laivus, kurie žvejojė Norvegijos pakrantėse, pažeisdami t mylių Norvegijos teritorinius vandenis. Žvejyba, manoma, vyksta, šnipinėjimo tikslais. Laivai sulauktyti paleidus išpajamuosius šūvius. Dauguma spėjo pabėgti, bet penki sulauktyti. Dar nežinia, kaip dėl drausaus įvykio reaguos sovietai. Norvegija yra Atlanto pakto narys ir užpuolimo atveju būtų ginama.

Vakarų Vokietijos policija jau pagavo kartotekų vagį. Kartotekos buvo išvogtos ir iš lietuviškųjų įstaigų. Kartotekų vagis priklausė Michailovo žinybom, kurios iš Rytų Berlyno siunčiama spauda ragina tremtinius grįžti namo.

Tikimasi, jog jau vasario mėn. paaiškės, ar Eisenhoweris kandidatuos antram terminui. Jei jis nekandidatuotų, respublikonų partijoj dėl kandidatūros ir prezidentus pirmoje eilėje rungtųsi Nixon ir didelis pavergtųjų draugas sen. Knowland. Eisenhowerio apsisprendimas šiandien yra didžiausia mįslė.

Zemės Ūkio Bankas ir Užsienio Reikalų Ministerija Kaune, nepriklausomybės laikais.

Kun. Antanas Juškevičius — Juška,
lapkričio m. 1 d. buvo minima jo mirties 75 metų sukaktis (1819. IV.16—1880.XI.1 d.), vienas žymiausių mūsų tautosakininkų, kalbininkų ir etnografo, surinkęs 5.500 dainų, užrašęs 2.000 jų melodijų, Svodbinę redą veliuonie čiu — išsamus mūsų vestuvinių speigų aprašymas, be to, daugkalbinės medžiagos — apie 50.000 odžių. Visa tai surinko: Pušalo te, Alsėdžuose, o daugiausia — „eliuonoje“ (vien tik šioje apylinkėje 1454 dainas, neskaitant kalnė medžiagą ir kt.) ir Vilkiroje. Svodbinė rėda ir dainos išėjo 1880 a. Kazaniuje, universiteto išleis tos.

Kultūrinės AKTUALIJOS

Kultūrinis gyvenimas Čikagoje

Skelbiamas ir šeštasis romano konkursas

„Draugas“ prieš penkis metus pradėjęs skelbti romano konkursus, randa geriausių pritarimą, ypač iškeliant jaunus talentus. — Pirmųjų dviejų metų romanų konkursų premijos teko Jurgiui Gliudai, trečioji — Algirdui Landsbergiui, ketvirtoji — Alei Nakaitėi Arbačiauskienei ir pastaroji penktoji — sukaktinė premija, teko jaunai, gambiai rašytojai Birutei Pūkelevičiūtei, visomenėj suklestėjusiai sensacijai. Jos romanas, iki šiol neprijuotus nutelbė ir viena stipriausių rašytojų. „Draugas“ skelbia ir šeštąjį romano konkursą. Smulkmenos bus paskelbtos vėliau.

Vyčiai sendraugiai

Vasario 14 d. 6 val. vakare Lietuvos Vyčių salėje ruošia Užgavėnių blynus, pagal lietuviškus papročius. Dalyvaus ir Lašinskas su Kanapinsku.

Didysis bankietas

Kovo 18 d. Sherman viešbutyje T. Tėvų Marijonų vienuolyno ir „Draugo“ spautuvės statybai ruošiamas didžiulis bankietas — įvairia, įdomia programa.

Akademiškų skautų

Tradicinis balius šiais metais bus balandžio 7 d., tai yra pirmąjį šeštadienį po Velykų, Marine Balroom patalpoje. Programa — įvairiausia, dalyvaujant ir patiems skautams.

„Sandaros“ bankietas

Čikagos savaitraštis „Sandara“ rengia bankietą — vakarą, kuris turtinga programa įvyks kovo 11 d. Vikingų salėje. — „Sandaros“ bankietai turi pasisekimą ir publikos lankomi.

Viktoras Petravičius

Vienas žymiausių mūsų grafiškų, tapytojų, kurio darbus rekomenduoja Čikagos Dailės Institutas, kaip vertingus, įsigijimui. — Neseniai baigė tapyti Paskutinę Vakarieng, Kryžiaus kelius ir kt.,

kurios įsigijo dr. M. Morkūnas. Be to, ne viena Amerikoje kitautėjų bažnyčių pasipuošusių jo vitražiniais darbais. Ruošiasi dalyvauti ir religinio meno parodoje, kurios atidarymas įvyks kovo 11 d. šv. Kryžiaus parapiljos salėje, minint Lietuvos bažnytinės provincijos įsteigimo 30 metų ir nuo pirmosios religinio meno parodos 25 metų sukaktį.

Balys Milaknis

Kaip pereitam numery buvo rašyta, kad vienas jaunesnių skulptorių atvykęs iš Australijos apsigyveno Čikagoje, įsitraukė į kūrybinį darbą. Numatęs prie stambesnių figūrinių darbų. Iš ankstesnių stambių darbų, kurie neįmanoma buvo atvežti, liko užsienyje ir tik atsivežęs Kristaus galvą ir šiaip smulkesnių. — Be to, skautų pakviestas „Mūsų Vyčio“ techniniu redaktoriumi. Dailininkas Milaknis yra senj. paskautininkas.

Jonas Tričys

Vienas jaunesnių dailininkų tapytojų, gražiai užsirekomendavęs „Piršlybų“ spektaklyje dekoracijomis, baigė tapyti religinio turinio paveikslą: Knyga, kielikas ir stula. Turi keletą eskizų, kurie išbaigti bus vėliau. Be to, vienas jo pastelio darbas „Vilniaus sargyboje“ tilps kitame „Laisvosios Lietuvos“ numery, specialiai pašvestam Vasario 16-sios minėjimui.

Pasisekęs konkursas

Dainų Šventės komiteto skelbtas konkursas dainai mišriam choalui parašyti, baigėsi ir juro komisija susilaukė 18 kūrinių. Juro komisiją sudaro: pirm. A. Kučiūnas, nariai — Vyt. Marijošius, Izid. Vasyliūnas, Alf. Mikulskis ir K. Steponavičius.

Bronės Jameikienės

Dekoratyviųjų audinių paroda vyko visą sausio mėnesį 414 Art Workshop patalpoje. Jos vitražai — „Trys karaliai“ (vienintelis tos srities eksponatas buvo išstatytas Art Students League — Meno Instituto patalpoje. Paroda tęsėsi iki vasario pradžios. Bėreita mėnesį Bronė Jameikienė dalyvavo vitražų parodoje Chess House galerijoje. Čikagos meno instituto patalpoje jaunųjų dailininkų parodoje dalyvavo ir Vytautas Virkau, vienas jaunųjų, žymesnių grafiškų. Šioje parodoje dalyvavo tik du lietuviai — Bronė Jameikienė ir Vytautas Virkau.

Moksleivių tautinis ansamblis

Minima Lietuvos Bažnytinės Provincijos įsteigimo sukaktis

Kovo 11 d. atidaroma religinio meno paroda

J. Vaidelys

Dar pernai peršventėm spaudos metus, o šiemet ir vėl svarbi sukaktis, tai Lietuvos Bažnytinės Provincijos įkūrimo 30 metų sukaktis, kuri atžymima religinio meno paroda, kai turėjome ją švęsti laisvojoje Lietuvoje, o tenka — tremtyje. Ši sukaktis turi visus įjungti, ypač dailininkus, kai pagrindinis sukakties minėjimas yra religinio meno paroda. Be to, tenka priminti, kad ta pačia proga minima ir kitos dvi sukaktys: tai 25 metai nuo pirmosios bažnytinio meno parodos ir 20 metų nuo bažnytinio muziejaus atidarymo Kaune. Keista, sakysite, kad ruošiamą parodą tik sukaktis atžymėti. Taip, kurie mėgsta tik pasididžiuoti ir ką dirbti, jau ne tie. Mes matome jau dailininkų tarpe, kurie ne tik nemoka sugyventi, bet ir dirbamą darbą trukdyti.

Anoji, kuri vadinama pirmoji bažnytinio meno paroda, nepasakysiu, kad buvo pirmoji, o ši pirmoji.

Gegužės 6 d. ruošia Motinos dienos minėjimą, kurioje, be įvairios programos, bus išpildytas Motinos garbei Sonės Pipiraitės — Tomarienės parašytas montažas. MT ansambliui vadovauja J. R. Valaitis, o meninis vadovas muz. Balys Pakštas.

Kultūrininkų ir Lietuvos istorijos mylėtojų dėmesijai

KARYJE kovo ir balandžio numeruose spausdinama įdomi ir vertinga plk. O. Urbono studija apie senąsias lietuviškas vėliavas Švedijoje.

Autorius naudojosi Stockholm archyvine medžiaga. Studija bus iliustruota apie 40 nuotraukų ir paveikslų tų vėliavų, kurios yra išlikę dar iš 17 ir 18 amžių ir šiuo metu laikomos muziejuose.

Neprenumeratoriui, norinti tuos du KARIO numerus tikrai gauti, turėtų skubiai pasiųsti savo adresą ir \$1.00 šiuo adresu:

KARYS, 916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

KARIO spausdinama tik ribotas kiekis, todėl iš anksto neužsisakiusiems šių numerių gali pritrūkti.

moji, kuri ruošiamą ir atidaroma tremtyje — Čikagoje, kovo 11 d. Anoji, įvykusi Kaune 1930 m., buvo senoji meno, atstovavusi: arnotus, tekstilę, skulptūrą, tapybą, auksakalystę — monstrancijas ir kielikus, kur buvo apie 200 eksponatų, bet plačiai nušvietė mūsų senąjį meną, trunijus klebonijose. Paroda įvyko Seimo rūmuose ir jos organizatoriumi buvo dail. Adolfas Valeška, kuris ruošia ir pirmąjį religinio meno parodą Čikagoje. Senoji meno paroda davė pradžią religinio meno muziejui. Buvo įsteigta Religijoniam Menui Tirti ir Ugdyti Draugija, kurios pirmininku buvo prei. Maironis. Ir savo testamente pažymėjo, kad palieka tam tikrą sumą pinigų bažnytinio meno muziejui pastatyti. Muziejui statyti buvo sudarytas komitetas iš dvasinės vyriausybės ir valdžios atstovų. Prel. Maironio valia buvo įvykdyta ir Muziejiaus atidarymas įvyko 1935 m., atidarant jį valstybės prezidentui A. Smetonai.

Senoji meno parodos garbės pirmininku buvo J. E. arkivyskupas metropolitas J. Skvireckas.

Įvyko prieš 30 metų ir teko spaudoje apie ją rašyti, bet tai buvo senoji meno, kai dar neįstengėme suruošti savųjų dailininkų religinių darbų parodą ir, jei būtume ruošę, tai būtų dalyvavę 4 ar 5 dailininkai, o kitas dalykas, ir ta sritis buvo lyg svetimma, ne draši. Tremtis praplėtė akiratį ir šiandien galima pasididžiuoti prieš kitataučius, kad ir paėmus: V. Petravičių, A. Valešką, R. Viesulą, V. Košubą, A. Tamošiaitienę, V. K. Jonyną, K. Žoromskį, Br. Muriną, J. Paukštienę, V. Kasiulį, V. Vizgirdą, L. Vilimą, A. Dargį, a. a. P. Kiaulėną ir kitus. Tai jau mūsų mokyklos auklėtiniai, išskyrus vieną kitą, jaunųjų. Bet dirbti, dirbti, vieninga, pozityvų darbą, nemokame ir liekame net sau neverti kritikos, nes tremties vėžys ėda įvairiais būdais: kerštas, pavydas, materializmas, dvasinis susmukimas, ištimimas, stoka meilės darbut ir kas svarbiausia, menkavertis žmogus. Mes tą puikiai matome Čikagoje, kai dailininkai patys po garbės teismus tampusi, spaudoje šmeižiasi, liežuvauja, o kūrybinio

darbo jokio. Nepriklausomaj Lietuvos dailininkai gražiausiai sugyveno, nors be Lietuvių Dailininkų S-gos, dar buvo arsininkai, formininkai, bet neatsisakydavo dalyvauti apžvalginėse parodose, o čia tremtyje jau velnio apstėsti. Tai suvaikėjimas, tai neva išprotėjimas, pakampiais slipinėjimas, o pozityvūs, kūrybinio darbo nesimato, ir darbai kepani kaip blynai, kai paveikslas reikalauja mėnesių. Tėbūna pavyzdžiui romano laureatė rašyt. B. Pūkelevičiūtė, romaną rašiusi du metus, o ne Landsbergis, romaną parašęs per kelis mėnesius, nes rašė 1.000 dolių gauti ir išėjo blynas. Tas pats ir su dailininkais. Darbai kepani ir patys kaišioja, reklamuoja, net menkai žinelei parašyti ieško žmogaus, daugiausia analfabetų ir veržtis į pirmiečius dailininkus. Reikia kritikos ir objektyvios kritikos, reikia visur, o ne piginti dailininką, muziką, dainininką, rašytoją bei knygą, ansamblą bei chorą. Juk mes prėjome liepto galą savo pigumui, kai nėra kritikos, nėra savigarbos, moralės, nėra etikos.

Ši, religinio meno paroda, turi visus jungti, nes čia nėra kokia asmeninė paroda ar ruošiamas pasipelnijimui, o visos tautos. Nors neseniai pradėta ruošti, bet jau pasizadėjo dalyvauti keliolika dailininkų, architektų, net iš Kanados ir tikimasi bus per 20 asmenų. Paroda įvyks, o nedalyvavimas kelių asmenų, ne kažin kuo papildytų. Turime džiaugtis, kad sutiko būti garbės pirmininku J. E. arkivysk. metropolitas J. Skvireckas. Parodos komitetas stiprus, su pirmininku dail. A. Valeška, kuris prityręs parodų rengėjais ir reprezentantas, gražiai užsirekomendavęs Lietuvoje ir užsienyje. Pradžioje buvo numatyta tik viena premija — kun. dr. J. Prunskio, o teko girdėti, kad kelios, net Lietuvos Dailės Instituto ir kitų. Be to, ruošiamą ir akademią bei religinis koncertas, kad plačiai atžymėti garbingą sukaktį. Parodą rengia L. Bendruomenės Čikagos apygardos kultūros taryba.

Aleksas Kutkus
Lietuvos operos pirmiečiai solistas, gvy. 910 W. 32 Pl., Čikagoje, tel. FR. 6-5563, atidarė dainavimo studiją. Dar yra laisvų vietų, bet tenka paskubėti, nes kasdien stojančių yra.

ATOSTOGOS LAPKRITYJ

Balys Gražulis

(Pabaiga)

Netrukus privažiavo miestelį. Apsukti nebuvo kaip, Kazys nežinojo kelio. Reikėjo pervaziuoti. Jis būgštavo, kas bus, bet išieities nebuvo. Pervaziavo jė keletą bažnytkaimių anksčiau ir Mirkė laikėsi pasigėrėtina. Tačiau dabar, po ano sunkvežimio, jis pats nerimo. Ir kaip tyčia daug žmonių gatvėje. Ir Mirkė atrodė labiau ištempusi, lyg kokiam laukime. Bet niekas į juos nekreipė dėmesio, kol neprivažiavo turgaus. — Turgus nebuvo didelis, bet gatvė buvo užtventta vežimais, žmonėmis, tik iš lėto galima buvo slinkti pirmyn. Netrukus paaiškėjo kodėl. Būrys vokiečių žandarų, krašte vežimus, ieškojo ar neris maišto produktų. Keli stovėjo ant kelio ir tikrino pravažiuojančius. — Laikykit ramiai. Susikaupt. — Kalbėjo Kazys. Patikrins ir nueis. Nieko neatsitiks. Tik susikaupt!

Mirkė neatsakė, tik sėdėjo, lyg ištempta styga, net nevirpėjo.

Privažiavo prie žandarų, Kazys sustabdė arklius. Priėjo du žandarai ir lietuvius policininkus. Žandarai nieko nesakydami pradėjo knistis vežime, o policininkas stovėjo šalia. Nieko neradę, žandarai jau buvo beeina šalin, kai priėjo policininkas. Žvilgtelėjusi į policininką, Mirkė pašoko, vėl atsisisėdė ir pasislėpė skaroje.

— O kokį čia turtą paslėpęs veži?

Policininkas atrodė išsigėres,

linksmai šaipėsi.

— Turtas neparduodamas, — nusišypsojo ir Kazys, slėpdamas nerimą. Mirkės elgesys jį baimino. Jautė, kad kažkas atsitiko, tik nežinojo kas.

— Bet pažiūrėti galima? — Ir ne apžiūrėjimui vežamas, — atsakė Kazys, patempdamas vadeles.

— Privalau patikrinti, ar ne kontrabanda, — neatsiėjo policininkas, imdamas už skaros krašto.

— Atsitrauk, tamsta! — sušuko Kazys.

— Na, na! Vistiek pažiūrėsiu! — linksmai riktelėjo policininkas, stipriai patraukdamas skarą.

Nors Mirkė laikė skarą abiem rankom, policininkas skarą nuo galvos nutraukė. Nenutraukė, skara tik nuslydo ant pečių, atidengdamą veidą.

— Tamsta! — suriko Kazys.

Vokiečiai juokėsi. Žvengė ir policininkas. Staiga jo juokas nutrūko. Žiūrėjo į Mirkę išplėtas akis. Mirkė buvo tiek išsigandusi, kad sėdėjo sustingusi, net skara nebandė apsisiausti.

— Čia dabar... Ar iš pragaro... Mirkė! Mirkė! Kaip tu čia dabar? — nustebeš šaukė policininkas.

Kazys norėjo piktai surikti ant jo, kai Mirkė pašoko, lyg pabaldyta stirna. Iš vežimo — ir bėgt. Kazys tik už skaros suspėjo nuverti. Skara liko jo rankoje. Vokiečiai sukruito.

— Halt! Halt! — šaukė. Mirkė nesustojė, bėgo kiek išneša primyn apytuštė gatvė.

— Mirkė, Mirkė! — šaukė sumišęs policininkas.

Kaziui lyg žadą atėmė, žiūrėjo į bėgančią Mirkę galvą pametęs.

Halt! — pakartojo vokiečiai.

Ji neklausė. Tada vienas žandarų vikriai nusikabino šautuva, ištiesė ir šovė. Kartą, kitą — kelis kartus iš eilės. Mirkė krito, kaip pakirsta. Dar mėgino keltis, nepajėgė ir taip liko viduryje gatvės ant grindinio. Abudu vokiečiai nubėgo prie jos. Visa tai įvyko per vieną akimirka, Kaziui net aiktelti nespėjus. Žandarai nubėgo, o jis dar tebelaikė skarą rankoje.

— Na ir kvailė. Na ir kvailė... — kartojo policininkas.

Jo balsas tarsi pažadino Kazį. Negalvodamas jis sukrito arklius, pasuko šoninėm gatvėm ir nulėkė. Lėkė lyg viesulas. Tik toll už miestelio pristabdė, įsuko lauko kelian ir juo vėl šuoliu lėkė į mišką. Miške vėl kitą kelią surado, paskui vėl kitą ir vis lėkė ir nežinojo kur. Ir tik vėliau pradėjo galvoti kas atsitiko, ką jis padarė. Norėjo grįžti, bet nesiryžo. Tik kankinosi, tik graužėsi. Jau temstant išvažiavęs iš miško, sustojė prie vienišio kelio paklausti, nes nežinojo kur ešas. Sakė važiavęs iš turgaus ir paklydęs, norėjęs šunkelias, manęs būsią geriau.

— Na ir kvailė. Na ir kvailė... — kartojo policininkas.

— Na, na! Vistiek pažiūrėsiu! — linksmai riktelėjo policininkas, stipriai patraukdamas skarą.

Nors Mirkė laikė skarą abiem rankom, policininkas skarą nuo galvos nutraukė. Nenutraukė, skara tik nuslydo ant pečių, atidengdamą veidą.

— Tamsta! — suriko Kazys.

Vokiečiai juokėsi. Žvengė ir policininkas. Staiga jo juokas nutrūko. Žiūrėjo į Mirkę išplėtas akis. Mirkė buvo tiek išsigandusi, kad sėdėjo sustingusi, net skara nebandė apsisiausti.

— Čia dabar... Ar iš pragaro... Mirkė! Mirkė! Kaip tu čia dabar? — nustebeš šaukė policininkas.

Kazys norėjo piktai surikti ant jo, kai Mirkė pašoko, lyg pabaldyta stirna. Iš vežimo — ir bėgt. Kazys tik už skaros suspėjo nuverti. Skara liko jo rankoje. Vokiečiai sukruito.

— Halt! Halt! — šaukė. Mirkė nesustojė, bėgo kiek išneša primyn apytuštė gatvė.

o tie pykšt — ir nušovė. Tokia graži mergaitė, visai jauna. Gyvuliai! — piktinosi ūkininkas.

— Ar vietoj ir nušovė? — teiravosi Kazys, sukaupdamas visą valią, kad balsas nevirpėtų.

— Ant vietos nudėjo.

— Taip ir paliko?

— Paliko. Sako, liepė policininkams užkasti. Vėliau praėjau tą vietą ir jos jau nebuvo. O kad krėtė, kad krėtė vokiečiai to vyro ieškodami... Suras... Ne kvailas laukti.

Apšilęs ir pašėręs arklius Kazys išvažiavo. Važiavo savo minčių nesugaudydamas. Smilkinius spaudė, o širdis neramiai trankėsi. Baimė krėtė — kas bus? Kas bus, jei atseks, kas vežė. Staiga prisiminė metrikus. — Klebonas klaus! Viskas paaiškės. Jis net drebtelti pradėjo. Tik netoli namų netikėtai užtikto jos rankinuką — šiauduose prie kojų. Nors tiek, nors neatseks, džiaugėsi.

Namo parvažiavo jau švintant. Arkliai buvo užvaryti, vos pasivilkio, bet Kazys ginė, be poilsio. Ir bijojo ir norėjo greičiau tėvui papasakoti.

Dar jam burnos nepraverus, motina pradėjo verkti. Nuėjau nelaimė, matė iš jo veido, kad kažin kas baisaus atsitiko. O ir sugrįžo taip greitai. Palaužtu balsu Kazys pradėjo kalbėti. Žodžiai jam strigo gerklėje.

— Tik bijau, ar policininkas manęs nepažino, — užbaigė.

— Nemanau, — nuramino tėvas, — matyt bus mūsų miestelyje tarnavęs, kad pažino ją. Aš nuėjau, kas toks. Tave jis nepažįsta. Nebent arklius... Nemanau...

Moterys verkė, o vyras tylėjo. Ir taip išaušo. Tada Kazys nuėjo gulti. Bet neužmigo, tik kankinosi.

Vėliau atėjo klebonas. Sesuo buvo nubėgus jam pranešti. Klebonui atėjus, Kazys atsikėlė papasakoti. Klebonas klausė atydziai, nei žodžiu nepertraukdamas. Tik Kaziui baigus, jis prabilo:

— Nusiraminkit, mielieji — Dievas priėmė ir pasiėmė.

— Bet taip, kaip šunį kokį, paliko gatvėje, — kukčiojo motina.

— Rytoj septintą valandą ryto atlaikysiu šventas mišias už Marijos vėlę. Ateikit, pasimelsim visi, — kvietė klebonas. — Darėm, ką galėjom, ne mums pakeisti, kas žmogui skirta. Nusiraminkit, gal Dievas taip norėjo. Pasimelsim, kad jai kelionė būtų lengvesnė.

Visą dieną šeimyna rankų nepakėlė. Viskas krito, nesisekė, valgyt nelindo, naktį miegas neėmė. Kazys vis nerimo, prikašiojo sau, kaltino ir gėdinosi tėvui į akis pažiūrėti, tartum bijojo, kad tėvas nepakaltintų apsilėidimu. Bet tėvas tylėjo ir nuo to buvo dar sunkiau. Visą naktį akyse stovėjo parkritusios ant grindinio Mirkės vaizdas.

Po nemigo nakties, anksti rytą, šeimyna nuėjo bažnyčion. O Kazys ir dviratį kartu pasiėmė. Jis meldėsi, kaip niekada. Per visas palmaldas atklūpėjo į Kristų ant altoriaus išžiūrėjęs.

Išėjus iš bažnyčios, jis apžergė dviratį ir išvažiavo, tėvams žodžio netaręs. Nei sesuo ir net nei motina jo nelaikė. Išsiskyrė be žodžių. Tik klebonas toll jį akimiko nulydėjo.

Jonas Juška (1815.V.27—1886.V.11) — tautosakininkas, kalbininkas.

LAISVOJI LIETUVA

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

FREE LITHUANIA

LITHUANIAN WEEKLY

Published every Thursday by
LITHUANIAN REGENERATION
ASSOCIATION
3157 So. Emerald Ave.,
Chicago 16, Ill.
Telephone: Victory 2-4372.

Pavardė ar slapyvardė pasirašyti
straipsniai ne visada išreiškia re-
dakcijos nuomonę.

Prenumerata:

Metams — 4.50; pusei metų —
2.50. Atskiras numeris 10 ct. —
Subscription per year — \$4.50;
6 months — \$2.50; 10 c. per copy.

Vyr. redaktorius Vyt. Staneika.
Redaguoja Redakcinė Komitija.
Straipsnius ir korespondencijas re-
dakcija taisy ir tapina savo nuodiu-
ra. Nenaudoti rankraščiai grąžina-
mi autoriams pareikalavus.

ŽINIOS IŠ PAVERGTOJO LIETUVOS KRAŠTO

LNA, sausio 24 — Prof. Juo-
Matulis, grįžęs į Vilnių iš New
Yorko, kur buvo sovietinės dele-
gacijos Jungtinėse Tautose narys,
pirmą kartą viešai prabilo per
Vilniaus radiją sausio 16 d. Jis
laikė paskaitą apie LTSR Mokslų
Akademiją, kurios jis yra presi-
dentas, ir kuriai tą dieną suėjo 15
metų.

Akademijs institutuose dabar
dirba apie 130 asmenų, turinčių
mokslinius laipsnius, jų tarpe ke-
liolika mokslo daktarų ir apie 10
profesorių. Tarp aktyviai ruošian-
čiųjų naujas jėgas, J. Matulis pa-
minėjo profesorius: Krikščioną,
Ivanuską, Lašą, Bieliuką, Myko-
laitį-Putiną, Ruokį ir Šivickį.

LNA, sausio 24 — Valstybinė
geografinės literatūros leidykla
Maskvoje, rusų kalba išleido kny-
gą apie Lietuvą ("Litovskaja SS-
R"). Toje 400 puslapių knygoje
rašoma apie Lietuvos gamtines
bei klimatinės sąlygas, apie gyven-
tojus, kultūrą, energetinius ištek-
lius, praeitį ir ūkio istoriją. Vyr.
redaktorius — St. Tarvydas (ge-
ografas, baigęs VDU Teol.-Fil. fa-
kult.), kiti redaktoriai — K. Bie-
liukas, J. Bulovas (istorikas) ir
Komasas (geografas). Vakaruose
knyga dar negauta.

LNA, sausio 25. — Šeštajam So-
vietų Sąjungos penkmečio plane,
kuris bus patvirtintas tik vasario
mėnesį, Maskvoje įvyksiančiame
Sovietų Sąjungos kompartijos su-
važiavime, yra numatyta visa eilė
uždavinių ir Lietuva. Per ateinan-
čius penkerius metus (1955—1960)
reikalaujama pasiekti šių padide-
jimų žemės ūkio gamyboje, lyginant
su 1955 metais: mėsos — 1.9
karto, pieno 2.2 karto, grūdų net
4.2 kartų, linų pluoštė — 1.7 kar-
to, cukrinių runkelių — 3.9 kar-
to, bulvių — 2.3 karto.

Tuo pripažįstama, kad, pavyz-
diui, grūdų gamyba 1955 metais
nesiekė nei pilno ketvirtadalio to-
kio kiekio, koks planuotojams Lie-
tuvos atrodė galimas ir geidžia-
mas.

LNA, sausio 25. — Šeštojo
penkmečio plane numatyta nusau-
sinti 620,000 hektarų Lietuvos dir-
vų. Naujų nusausinimo sistemų
užplanuota 298-iose tūkstančiuose
ha, o likusiuose 332-iose tūkst-
tūkstančiuose planuojama tik patvar-
kyti jau esamas nusausinimo sis-
temas.

LNA, sausio 25. — Naujasis
penkmečio planas numato iparei-
goti Lietuvos žemės ūkį per atein-
ančius penkerius metus smarkiai
padidinti pašarų gamybą, — iki
tik, "kad būtų galima aprūpinti
visus gyvulius ir paukščius ūkius
ir kad būtų galima daugiau skirti
pašarų asmeninėje nuosavybėje
esantiems gyvuliams.

LNA, sausio 25. — Per atein-
ančius penkerius metus planuoja
ma plessi vandentiekiai Vilniuje,
Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose,
Palangoje, Druskininkuose, Ukmer-
gėje ir Telšiuose. Panevėžijai planuo-
jamas naujas vandentiekis.

Vilniuje jau 1956 metais numat-
yta pradėti naudoti tam tikri cen-
trinio šildymo ir šilto vandens
namų apyvokai tiekimo įrenginiai,
kurie iš vienos vietos aprūpins iš-
tįsą namų grupę. (Tai labai ma-

žai kur tevertojama sistema).
LNA, sausio 25. — Seniai ža-
damasis degamųjų dujų tiekimas
Vilniaus miestui įtrauktas į še-
tojo penkmečio planą. Turi būti
nutiesti vamzdžiai į Ukrainą, iš
kur Vilniui žadamos tiekti natū-
ralinės dujos. Tuo tarpu dar ne-
kalbama, kada bus pradėtas ren-
ti dujovamzdžių tinklas pačiame
mieste.

LNA, sausio 25. — Tarp Lietu-
voje planuojamų naujų įmonių,
didžiausia bus Vilniuje, jau pra-
dėtas statyti gražų fabriką. Jis
užims 5 hektarus ploto. Dar nu-
matyta statyti televizijos imtuvų
gamykla (televizijos centras jau
pradėtas statyti), elektros reik-
mų, metalo apdirbamųjų staki-
lių priklausinių ir kitos įmonės.

LNA, sausio 25. — Vieniulika
geriausių Vilniaus dešimtmetės
muzikos mokyklos baletu skyriaus
mokiniių pereiną rudenį išvyko į
Leningradą, mokytis choreografi-
jos mokykloje. Iš jų minimi: Pra-
nė Sargūnaitė, Gražina Dvikaite,
Ramutė Šimėnaitė, Genė Tamai-
tytė, Vitas Šimkevičius.

LNA, sausio 25. — Agr. dr. Vl.
Zubovas (grafas) nuo pereinų me-
tų vėlyvo pavasario yra Jonavos
rajo "Komunarų" kolūkio pir-
mininkas.

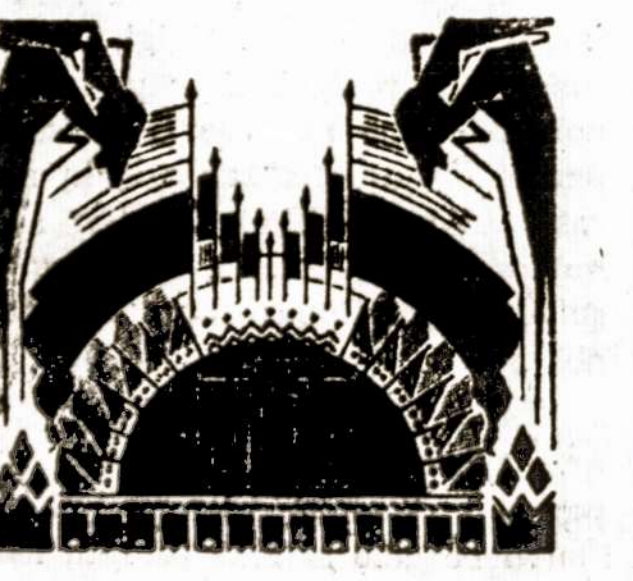
ALT PAREIGŪNAI VAŠINGTONE

Dr. P. Grigaitis, L. Šimutis ir
M. Vaidyla, ALT Vykdomo Komi-
teto pareigūnai š. m. sausio 23—25
d. lankėsi Vašingtone.

Mūsų korespondento praneši-
mu, tikslios informacijos ir reika-
lo svarbumo labui, ne viskas yra
vykę pagal šališkos spaudos pra-
nešimus, visų lietuvių norą bei
dvias komunikato, kuris kores-
pondento duomenimis ir pagal
esamas aplinkybes nėra pasirašy-
tas visų delegacijos dalyvių.

Iš gerai informuotų šaltinių pa-
tirta, kad delegacija Amerikos
valdžios pareigūnų nebuvo sutika-
ta tuo palankumu, kurio tikisi ir
yra nusipelnę lietuvių tauta,
kas gerai yra žinoma ir įvertina-
ma. Priežastimi to galėjo būti
vieno iš delegacijos narių praeti-
ties, dabarties ir vizitų metu lai-
kysena. Ar L. Šimutis ir M. Vai-
dyla tai išskels viešumon, ar ir to-
liau toleruos padėtį ir visa tai tik
paliks medžiaga memuarams, tuo
tarpu nežinoma.

Kai kurios išvados prašosi, kad
komunikatas yra datuotas š. m.
sausio 29 d., Washington, DC, ka-
da L. Šimutis ir M. Vaidyla bu-
vo jau Čikagoje.

Taksai ir jų mokėjimas

K. Bukauskas. Cicero, III.

Kiekvienas iš mūsų, daugiau
ar mažiau, yra susipažinęs su tak-
sais, kiekvienas juos mokam, ne-
žiūrint ar norim ar ne. Jei dir-
bam kam nors kitam, darbdavys
iš kiekvienos algos išlaiko atitin-
kamus taksus, tačiau metų gale
Dėdė Samas reikalauja užpildyti
tam reikalui paruoštas formas ir
galutinai atsiskaityti už praėjusius
metus. Kuomet 1913 m. JAV
Kongresas išleido įstatymą mokė-
ti taksus, nieks tais laikais negal-
vojo, kad po keturiasdešimties
metų šis klausimas pasidarys toks
kompliciuotas ir pakils iki tokio
aukšto mokėjimo procento, kokį
mokame šiandien. Pav., žmogus,
uždirbdamas \$25,000 per metus
turi sumokėti \$10,150 Dėdei Sa-
mui. Juo didesnės pajamos, juo
didesnis mokėjimo nuosimtis. Pa-
imkime tarnautoją, kurio metinės
pajamos yra \$100,000. Kiek jis
moka taksų? — \$67,320. Kitaip
sakant, jis gali pačiuoipinėti tik 42,
680. Dar liūdnėnė padėtis gausis
su \$200,000 pajamomis, čia jis į
rankas gaus tik penkis šimtus do-
lerių daugiau, arba \$43,180. To-
dėl visai nenuostabu, kad dauge-
lis gerai apmokamų tarnautojų
paskutiniaisiais metais nenori šių
aukštų vietų, prašo sumažinti jų
algas ir t. t. Taip pat nenuostabu,
kad didesnę algą gaudami, gana
daug aukoja labdariniams reika-
lams bei organizacijoms, kurios
valdžios yra pripažintos kaip "non-
-profit". Tačiau, reikia atsiminti,
kad tik 30% nuo bendrų metinių
pajamų gali būti paaukojama
labdariniams tikslams (iš kurių
nors 10% turi būti bažnyčiai, li-
goninei ar mokslo institucijai), už
ką nereikia mokėti taksų.

ir išlaidos. Sunku čia būtų įslet-
sti į pajamų nagrinėjimą dėl to,
kad beveik viskas, kas yra gau-
nama, yra taksuojama. Yra at-
vejų, už ką nereikia mokėti tak-
sų, kaip pav.: dovanos, paveldėji-
mai ir pan., bet kiekvienu atve-
ju, kuomet jūs turit tokią pajam-
mą, pasitikrinkit su "accountant"
arba advokatu, kuris pildo taksus.

Kas netaksuojama

Jūs ir jūsų šeimos nariai ar gi-
minės, kurie per 1955-tus metus
neuždirbo \$600, ir toki šeimos
nariai, kuriems davėt daugiau,
kaip pusę išlaikymo, už tuos galit
atimti po \$600. (Jei jūs esat 65 m.
amžiaus arba suėjot 65 m. sausio
1 d. 1956 m., galit priskaityti sau
papildomus \$600, arba \$1,200 iš
viso. Bet to negalit priskaityti,
jei kas nors kitas iš jūsų šeimos
ar iš jūsų išlaikomųjų turi 65 m.
Tik jei jūsų žmona yra tokio am-
žiaus, ją galit priskaityti pildant
"Income Tax Return" kartų).
Ši taisyklė neliečia asmenų, netu-
rinčių 19 metų arba pilno laiko
studentų. Jie galit uždirbti dau-
giau kaip \$600, ir jūs vistiek tu-
rit eisė juos prisirašyti kaip "de-
pendent". Tiek tiktai ir tegalima
atimti, jei neturėjot ypatingų iš-
laidų ir vartojat 10% standartinių
išlaidų, t. y. valdžios pripažintos
išlaidos kiekvienam taksų mokė-
tojui 10% nuo bendros pajamų su-
mos, bet nedaugiau \$1,000.

Gal pavyzdys padės susidaryti
geresnį vaizdą. Prileiskime, kad
jūsų 1955 m. pajamos yra \$5,000.
Esat vedęs ir turit du vaikus, iš
kurių vienas vasaros metu uždir-
bo \$700, ir yra pilno laiko moki-
nys. Žmona nedirba. Jokių kito-
kių pajamų neturėjot. Visiems
trimis jūs davėt daugiau kaip pu-
sę išlaikymo. — Štai jūsų taksai:
\$5,000, — \$2,400 (600x4) — \$2,600
— \$500, (5,000x10%) = \$2,100,
kurie yra taksuojami ir reikalinga
mokėti 22%. Tokiu būdu jūsų
darbdavys turėjo išlaikyti \$422.

Sūnus, uždirbęs \$700, turi pil-
dyti atskairi savo taksus, tačiau
jam reikės mokėti tik \$4. Vedu-
siems dažniausia patariama pildyti
kartu, nes taip dažnia būna ma-
žesni taksai, bet čia taip pat pa-
tartina apskaičiuoti ir pavieniui—
kartais geriau. Tie, kurie galvo-
ja, kad gali "sukombinuoti" savo
išlaidų daugiau, kaip 10%, apsi-
moka jas išvardinti, kad būtų ga-
lima sumažinti taksus. Dažniau
pasitaikancias išlaidas čia paban-
dysim išvardinti.

Turintieji savo "biznį", visą
turėtą metų nuostolį galit atimti.
Tais pat galima atimti visos iš-
laidos, kurios tik buvo padarytos
dėl "biznio", jeigu jūsų tikslas
buvo pakelti apyvartą — padaryti
daugiau pinigų. Jūs galit atimti
savo namo išlaidas, jo pageri-
nimo, taisymo, armoztizacijos bei
išlaikymo, jei pats jame negyve-
nate, jei gyvenate, galit atimti
tik tą dalį, kurią išnuomuojam ar
ba vartojat dėl "biznio". Automo-
bilio išlaidas bei armoztizaciją, taip
pat galima atsiskaityti, jei jis var-
tojamas dėl "biznio". Jei tas pats
automobilis vartojamas ir dėl ma-
lonumo, tuomet tik dalį jo išlaidų
galima atimti. Tačiau, nesvarbu,
kam automobilis vartojamas, jūs
turit teisę atimti automobilio lei-
dimo mokesį, sumokėtus taksus
jį perkant ir taksus už gazoliną
(Ill. 5 centai už 1 gal.). Visus tak-
sus, kuriuos mokat už pirkinius,
taip pat nuosimčius, kuriuos mo-
kat už pinigų pasiskolinimą. Do-
vanos ir aukos labdariniams tik-
slams (nedaugiau kaip 30% nuo
pajamų), nario mokesčiai organi-
zacijoms. Vaistai ir gydymosi iš-
laidos, bet čia yra specialūs rei-
kalavimai. Vaistai galit būt atima-
mi tik tai, kas yra per 1% jūsų
pajamų. Pav., jūsų met. pajamos
\$6,000, vaistams išleista \$170.
Jūs galit atimti tik \$110 (170 —
60) (6,000x1%). Gydymosi išlai-
das galima atimti tik tuomet, kuo-
met jos viršija 3% jūsų pajamų.
Išlaidos važiavimui pas gydytoją,
į ligoninę, į kitą miestą ar vals-
tybę, jei jūsų gydytojas jus siun-
čia. Sumokėtus pinigus dėl gavi-
mo darbo. Yra daug kitų išlaidų,
kurias galima atimti, tačiau tikti,

Jūsų taksai

Šiame straipsnyje pabandy-
sim pasikalbėti bendrai apie tak-
sus: tai, kas reikėtų žinoti pirm,
nėgu juos pildant. Būtų neįmano-
ma išnagrinėti viską, bet nors
trumpai peržvelgsime pagrindini-
nius įstatymus. Visų pirma yra
dvi taksų rūšys, kuriuos iš kiek-
vieno mūsų darbdavys atskaito.
1. Social Security arba "OAB
Taxes", kurių pusę mokam mes
ir antrą pusę — 2%, darbdavys,
tačiau šiuos taksus mokam tik už
\$4,200, arba nedaugiau, kaip —
\$84,00 per metus, todėl, jeigu ant
jūsų W-2 form, kurią gaunate
metų gale nuo darbdavio, išlaiky-
ta daugiau, kaip \$84,00, tą kas
viršija šią sumą, priskaitykite prie
Income Taxes. 2. Yra patys "In-
come taxes", prie kurių apsisosti-
me šiek tiek daugiau. Kiekvien-
as, kuris yra Amerikos reziden-
tas ir uždirba \$600, ar daugiau
(virš 65 metų \$1,200, ar daugiau),
turi užpildyti atitinkamas formas
metų gale. Tie, kurie neuždirba
minėtos sumos, turėtų taip pat
pildyti, norint gauti atgal sumo-
kėtus taksus. Nuo pereinų metų
pildymo laikas yra pratęstas vien-
ą mėnesį ir paskutinė data, ka-
da jūsų užpildyti taksai turi pa-
siekti Director Of Internal Reve-
nue, yra balandžio 15 d. (šiais me-
tais 4—16). Reikalui esant, gali-
ma gauti leidimą šiam terminui
paiginti, tačiau tenka mokėti 6%
per metus.

Taksų, pildymui vartojamas
dvejų rūšių formos, 1040 A ir
1040. Pirmoji yra pati lengviau-
sia. Ją gali vartoti kiekvienas as-
muo, kuris uždirba mažiau kaip
\$5,000, ir kurio išlaidos neviršija
10% uždirbtos sumos, arba bendrų
metinių pajamų. Nevartokite
šios formos, jei jūs turėjote kito-
kių pajamų per \$100. Šiai formai
nereikalinga turėti žinių apie tak-
sus ir nereikalinga eiti pas taksų
pildytoją ją vartojant. Užtenka
vien parašyti vardą, pavardę ir
metines pajamas. Paziūrėkite į
ant jūsų kopijos esančią lentelę ir
matysit, ar jums grąžins, ar teks
primokėti. Tuomet pasiūskit: To
Director Of Internal Revenue,
Chicago 1, Illinois, ir laukit arba
čekio arba sąskaitos dėl primo-
kėjimo.

Dalykas pasidaro žymiai kom-
plikatesnis vartojant 1040 formą.
Kad skaitytojams būtų aiškiau,
kuria formą jūs turit vartoti, pa-
žiūrėkim, kas yra mūsų pajamos

Aušrelė Vaičiūnaitė, Čikagos Lietuvių Moksleivių Tautinio An-
samblio viena gabesnių kankininkų.

MONTREALIS EINA Į N. F. TALKĄ

Daug kartų spaudoje minėti
mūsų veiksmų negalavimai, jau
senokai veikė neigiama prasme į
nemažą lietuviškos visuomenės
dalį. Rinklavių metu Tautos Fon-
dui ne vienas ir paklausdavo:

— Brolyti, ar žinai, kam tie
pinigai naudojami? Renkantieji gi
tikrai negalėdavo nieko konkre-
tūs atsakyti, nes per eilę metų
nei apie jokiais sąmatas, nei ma-
žiausias atskaitomybes nebuvo
nieko girdėta ir tikriausiai nesigir-
dės. Tačiau visuomenė gerai ži-
nojo, kad Fondo pinigai buvo nau-
dojami neblogoms keletos asmenų
algoms, daugeliui transatlantių
pasivažinėjimui ir dienpinigiams
tų veiksmų, kurie, vietoj kruopė-
tūs darbo, ieškojo savo domina-
cijos ir purve murkdė teisėtus Lie-
tuvos diplomatus. Daugelis pas-
tebejo tą, bet ar visi? Judėjimui
prasidėjus ir įsisteigus N. L. Tal-
kai ir N. Fondui, Montrealis irgi
įstojo į talką.

Šių metų sausio 12 d. susirin-
kus keturių grupių atstovams (L.
T.S., L.R.S., L.L.K.S. ir L.A.S.)
ir aptarus iš centro gautąsias in-
formacijas bei paruoštą Nepri-
klausomybės Fondo sąmatą, buvo
prieta bendros nuomonės ir įsteig-
ta N. F. Atstovybė Montrealyje.
Naujosios atstovybės valdyba
sudaro:

Pirm. — V. J. Viliušis, buvęs
Nepriklausomybės kovų dalyvis,
Vyties Kryžiaus Kavalierius, Lie-
tuvos Seimo narys ir diplomuotas
teisininkas.
Vicepirm. — A. Kudžma, sekr.
— P. Klezas, izdin. — K. Andriuš-
kevičius ir izdo sekr. — P. Nar-
butas.

Pasitarime dalyvavusių organi-
zacijų valdybos, taipgi naujoji N.
F. valdyba, įteikė pareikšimą Mon-
trealio L. B. seimelio prezidiumui,
reikalaujanti, kad Nepriklausomy-
bės Šventės minėjimo pajamų li-
kuts būtų skiriamas abiemis Fon-
dams proporcingai. Esamo mo-
mento padėtis pasidarė "vėjuota".

L N T VALDYBA

Lietuvos Nepriklausomybės Tal-
kos Valdybon LNT sudarančių or-
ganizacijų vadovybių yra išrinkti:
V. Alksninis — LLKS, (61—51
56 St., Maspeth, N.Y., Twining
4-7553);

B. Bieliukas — LRS (85—52
102 St., Richmond Hill, N.Y., —
Virginia 9-8312);
B. Nemickas — LTS (71—67
58 Rd., Maspeth, N.Y., Illinois
7-5817);

L. Virbickas — LAS (924 Ma-
dison St., Brooklyn 21, N.Y., —
Glenmore 2-5410).

LNT Pirmininku visų valdybos
narių balsais išrinktas V. Raste-
nis, 1285 Dean St., Brooklyn 16,
N.Y., President 3-5733 arba PLa-
za 7-6370, Ext. 17.

LNT Valdybos adresas:
LNT, POB 153,
Brooklyn 16, N.Y.

Netrukus bus sudaryta LNT
Taryba, kurios pirmas suvažiavi-
mas numatomas šį pavasarį, greičia-
usia Čikagoje.

Lietuvos Nepriklausomybės Fon-
do adresas (leikis teikimo reika-
lais) pasilieka tas pats:
LNF, c/o Mr. K. Siliūnas,
134—34 Franklin Ave.,
Flushing, N.Y.

DĖMESIO "LAISVOSIOS LIETUVOS" SKAITYTOJAMS!

Nuo šių metų vasario mėnesio 16-tos dienos "Laisvosios Lietu-
vos" redakcija ir administracija persikelia į akcinės bendrovės
"SAVA" Inc. namus, 911 W. 32St., Chicago 8, Ill. — Bendrovės
"SAVA" nariai, suprasdami lietuviškos spaudos reikšmę ir sunkų
jos kelią svetimoje šalyje, vienu balsu sutarė už "Laisvosios Lie-
tuvos" patalpas ir jų apšildymą nieko neskaityti.
"Laisvosios Lietuvos" redakcija ir administracija nuoširdžiai
dėkoja bendrovės "SAVA" direktoriams, valdybai ir nariams už
taip didelę paramą ir tikisi bendrovės "SAVA" vilčių ir lūkesčių
neapvilkti.

LIETUVI,
NEPAMIRŠK,
kad didžiausias Tavo ir mūsų tau-
tos priešas yra komunizmas, kad
prieš jį reikia nuolatos veikti ir
kovoti.

STUDENTŲ AIDAI

Redaguoja: A. Jakubauskas, R. Mišauskas, Ed. Šulaitis.
Redakcijos adresas: 1443 So. 49th Ave., Cicero 50, Ill.

Vardan tos, Lietuvos!.

"Tu viena mano laimės ir
džiaugsmo sapnuos,
Tu viena mano kryžkelių
vingiuos liūdnuos,
Tu viena mano saulė ryto
jaus dienos —

Mano protėvių žeme!..."

(B. Brazdionis)

Šalia kasdienių reikalų, rūpesčių, vargų, šalia kieto ir kartais nedėkingo darbo, mes turime ir mažųjų prosvaičių, kuriomis mes nuplauame tas susirinkusias kasdienes dulkes, pakurstome savąsias, į mieguistumą linkusias, kūrybines galias ir atsinaujiname kūne ir dvasioje.

Neseniai atšventėme didžiulias metų šventes Kalėdas ir Naujuosius metus, šventes daugiau tarpautinio ir religinio pobūdžio. Tai buvo šventės, kurių kilni tradicinė reikšmė nustelbė visokio plauko pirkliai su savo skardžiais šauksmais, niekingais blizgučiais ir dovanų ryšulėliais.

Dabar pas mus atžingsniuoją kita didžiulė šventė, apie kurią yra nedaug šaukiama bei rašoma. Ji yra giliai įrašyta kiekvieno padoraus lietuvių širdyje — tai tautinė šventė — Vasario 16. Šiai šventei mes irgi turime pasiruošti, nors ne medžiaginiu pasaulio gėrybių pirkimu ar tuščių pramogų planavimu, bet savos galvosios apvalymu ir pirmųjų Nepriklausomybės Kūrėjų minties suptimtu bei vykdymu.

Jau 38-tą kartą lietuvių tauta prisimins savo triumfo dieną — dieną išsvajotą šimtmečiais, pranašautą poetų ir dainių, bet pasiektą kietu darbu, prakaitu ir krauju. Tais laikais, kaip ir šiandien, daugumas lietuvių buvo įpuolę į beviltiškumą ir apatiją ir laisvės švyturys atrodė jiems bus nepasiekiamas.

— o o o —

— o o o —

— o o o —

— o o o —

— o o o —

— o o o —

— o o o —

— o o o —

— o o o —

— o o o —

— o o o —

— o o o —

— o o o —

— o o o —

— o o o —

— o o o —

— o o o —

— o o o —

— o o o —

— o o o —

— o o o —

— o o o —

— o o o —

— o o o —

— o o o —

— o o o —

— o o o —

— o o o —

— o o o —

— o o o —

— o o o —

— o o o —

— o o o —

— o o o —

— o o o —

— o o o —

— o o o —

— o o o —

— o o o —

— o o o —

— o o o —

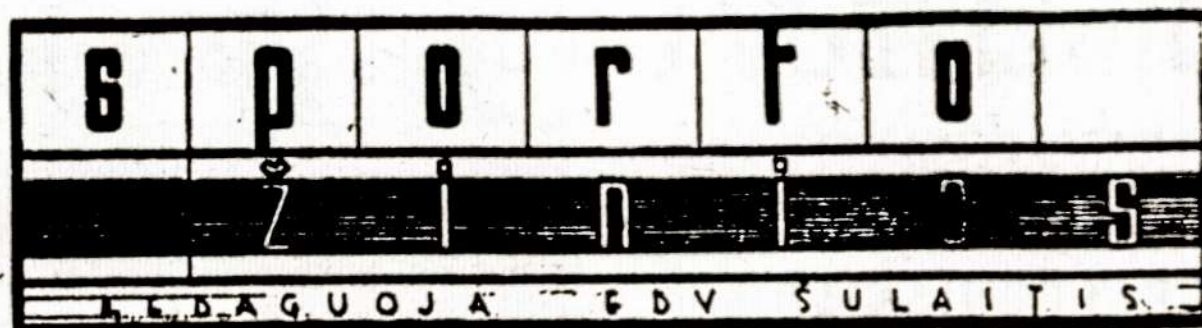
— o o o —

— o o o —

— o o o —

— o o o —

— o o o —

Redakcijos adresas: 1330 So. 51st. Ave.
Cicero 50, Ill. Tel.: Olympik 2-4992.

Š. Amerikos Lietuvių sportinės vadovybės Centrinės Rinkiminės Komisijos pranešimas Nr. 1

Remiantis Š. Amerikos Lietuvių FASK-to spaudoje paskelbtu pranešimu ir mums prisiūtu oficialiu raštu, mus įgaliojant praveisti naujosios Š. Amerikos Lietuvių Sportinės vadovybės rinkimus slaptu korespondenciniu būdu, pranešame:

1. Centrinės Rinkiminės Komisijos sudėtis: Dr. Algirdas Nasvytis — pirmininkas, Aleksas Laikūnas ir Kostas Paulauskas — nariai.

Komisijos adresas, senesniai skelbtas spaudoje, yra pasikeitęs ir dabartinis yra: Dr. Algirdas Nasvytis, 10823 Magnolia Dr., Cleveland 6, Ohio.

2. Oficiali rinkimų paskelbimo data skaitoma 1956 m. vasario 1 d. Rinkimai numatomi įvykdyti balandžio mėnesį. Kandidatų nominacija uždaroma š. m. vasario 29 d.

3. Pilni rinkimų nuostatai, apimę 21 paragrafą, dėl savo ilgumo spaudoje neskelbiami, tačiau yra išstuntinėjami visoms apylinkių rinkiminėms komisijoms, sporto klubams ir sporto administracijoms pareigūnams.

Paskiri asmenys, norį gauti pilnus rinkiminius nuostatus, prašomi kreiptis į savo apylinkės rinkiminę komisiją, artimiausią sporto klubą arba tiesioginiai į Centrinę apylinkės rinkiminę komisiją, prisiūnciant 6 centus pašto ženklų pavidale, persiuntimo išlaidoms.

Nustatyta žaidimų data

Š. Amerikos Lietuvių Sportinių Žaidynių I-jo rato varžybos, buvusios numatytos praveisti š. m. vasario 4—5 d. d. Čikagoje, tačiau daugumai sporto klubų pagėdaujant, nukeltos vėlesniam laikui — įvyks š. m. balandžio 21—22 d. d. Čikagoje.

Naujas adresas

Visiems sporto klubams ir sportininkams bei sporto darbuotojams pranešama, kad Vidurinių pastatymą.

Lozaitytė yra išrinkta į Lietuvių Fronto Čikagos apygardos valdybą.

A. Giedraitis, I. Giedraitytė ir E. Skrupskelytė įeina į Hartfordo studentų ateitininkų draugovės valdybą.

V. Bruzgulėvičius, V. Vaičiūnaitė ir J. Gražytė sudaro Montrealo studentų skyriaus valdybą.

R. Babickas, N. Bartuškaitė ir G. Klimaitė įeina naujai įsteigto Santaros Clevelando skyriaus valdybą.

J. Jonynas, detroitietis studentas sumainė žiedus su P. Orinitaite.

Afredas Bielskis, Lietuvos konsulo dr. J. Bielskio sūnus, šiais metais baigia Kalifornijos (Riverside) universitetą. Jo sesuo Rūta aukštąjį mokslą užbaigė prieš metus laiko UCLA universitete.

Kaip jau anksčiau buvome minėję, šiam skyrui pasirodžius, gavome daug sveikinimų ir padrašinimo laišku, kurie dar ir dabar mus pasiekia. Vienas iš paskutiniųjų tokių laišku yra gautas iš Stepo Vykinto — LAS Vyr. Valdybos pirmininko, mums rašančio: "Kad ir pavėluotai Jus sveikinu šį naudingą studentiją, spaudai ir Lietuvai darbą pasiryžusius dirbti. Iš širdies glumoms linkiu jums didžiausios sėkmės duoti studentijai tvirtą lietuvišką kryptį, vesti ją plačiausiu lietuvišku keliu".

Vakarų Sporto Apygardos vadovo dr. Algirdo Nasvyčio adresas yra pasikeitęs. Naujasis adresas yra: dr. Algirdas Nasvytis, 10823 Magnolia Dr., Cleveland 6, Ohio. Šis adresas yra ir FASK-to Rinkiminės Komisijos.

Metinė sportininkų registracija

FASK-to parėdymu, Vid. Vakarų Sporto Apyg. K-tas praneša, kad metinė apygardos sportininkų registracija privalo būti atlikta iki š. m. vasario 15 d. Registracijos prievolė yra privaloma tiek naujai registruojamiems sportininkams, tiek ir registraciją pratęsiantiems bei atnaujinantiems.

Klubams priklausę sportininkai registracijos formalumus atlieka sporto klubuose. Klubams nepriklausę sportininkai gali reikalingas informacijas gauti registraciją atlikdami bet kuriame apygardos sporto klube arba tiesioginiai apygardos sekretariate, šiuo adresu: Algirdas Bielskus, 771 E. 91st St., Cleveland 8, Ohio.

Apygardinės vyrų ir moterų kamuolinio žaidimų pirmenybės

Apygardinės vyrų ir moterų tinklinio pirmenybės ir vyrų krepšinio žaidimo turnyras bus numatytas š. m. vasario 4—5 d. Detroito, įvyks vasario 25—26 d. Detroito.

Apygardos k-tui pavadus, pirmenybes vykdo Detroito LSK Kovas.

Dalyvių registracija, užpildant atitinkamus registracijos lapus, privalo būti atlikta iki vasario 15 d., šiuo adresu: P. Misiūnas, 8792 Chamberlain Ave., Detroit 9, Mich.

Vid. Vakarų Sporto Apygarda

SPORTAS

PAVARGTOJE LIETUVOJE

Kauno Limos futbolo komanda laimėjo 1955 m. Lietuvos meisterio vardą ir susitiko su Vilniaus Spartaku pereinamosiose rungtynėse. Susitikimas turėjo nuspręsti, kuri iš šių dviejų vienuolių sekančiais metais atstovaus Lietuvą Rusijos "B" kl. fut-

bolo pirmenybėse. Nugalėtojai išėjo spartakiečiai, kurie pas save įveikė kauniečius 4:0. o Kaune — 3:2.

Rygoje įvykusiose 4 krepšinio komandų varžybose Lietuvos Žemės Akademijos krepšinininkai užėmė trečią vietą. Pirmąją vietą sugriebė Rygos spartakiečiai, antrą — Leningrado komanda.

Maskvoje įvykusiose Rusijos bokso pirmenybėse sunkiame svorėje meisterio vardą laimėjo vilnietis Ričardas Juškėnas, kuris baigmėje be žaidimo išėjo nugalėtoju prieš Muchiną iš Rotsovo. Pusiabaigmėje Juškėnas įveikė penkiakartinį Rusijos ir dukartinį Europos meisterį kauniečių Šociką II runde nokautu. Naujasis meisteris yra 22 metų amžiaus ir iš 70 rungtynių yra laimėjęs 67 kartus.

Sunkumų kilnojimo rungtynėse Vilniuje buvo pasiekta 8 Lietuvos rekordai. Iš jų 2 rekordus pelnė A. Žukas (Vilnius) Ž pussunkio svorio sportininkas, — spaudime ir rovimė iškėlęs po 114,5 kg.

Kauno miesto sportinės gimnastikos pirmenybėse, meisterio vardus iškovojo Jūrevičiūtė ir Česna. Meninėje gimnastikoje geriausiai pasirodė Svolkinaite.

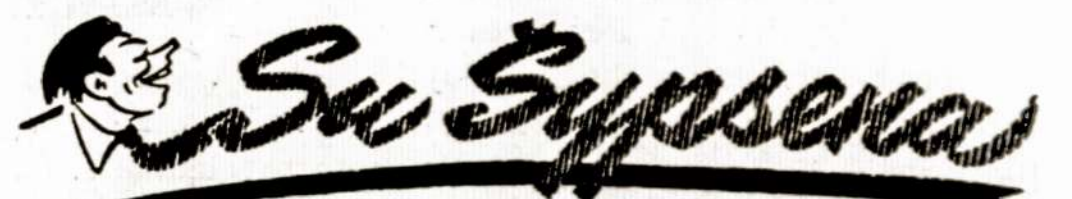
Vilniuje buvo praveistos Lietuvos moterų šachmatų pirmenybės. Jose pirmą vietą užėmė Lichtenfeldienė, surinkusi 13,5 taško (iš 14 galimų). Antra vieta atiteko vilnietei Kartanaitė — 12 tšk., trečia — Kaušlaitė (Vilnius) — 10,5 tšk.

Sporto Stadions Maskvoje

L. Povilaitis Tarybinės Tiesos, 1955 m. gruodžio 3 d. nr. rašo apie Maskvoje statomą vieną iš didžiausių pasaulyje sporto stadionų, kuriame šią vasarą vyks Rusijos tautų sportiada. Į šį stadioną galės sutilpti daugiau kaip 100 tūkst. žiurovų.

Rašoma, kad čia dieną ir naktį dirba tūkstantai žmonių ir šimtai įvairių darbo mašinų yra sutelkta šioje vietoje. Pažymima, jog didelę pagalbą stadiono statytojams suteikia Maskvos komjaunuliai ir jaunimas, pareiškę norą dalyvauti šioje statyboje.

Neaiški, kieno noru tie žmonės čia dirba, bet, atrodo, tikriausiai ne savo, jog Sov. Sąjungoje asmenišku noru yra nepaisoma ir visi yra pajungti "aukštesnei" valiai.

Atradėjai ir atradimai

Naujųjų metų proga Marquette Parke kažkurioje taverneje "Naujienu" korespondentas rado girtą žmogų, kuris buvo draugų pravar-džiuojamas kapitonu ir pasižymėjo tuo, kad gerė ir 1955 m. metė skaityti paskutinį lietuvišką laikraštį "Naujienas". Kaip iš korespondencijos atrodo, tas tipelis per visus metus nieko daugiau ir nepaskaitydavo. Girta galva išgari- no atmintį, susipainiojo vadelėse Staneika su Pruseika, JAV ir Kanada, Laisvoji ir Nepriklausomoji... Korespondento liudijimu, taisai "kapitonas", nors jau kuris laikas metė skaitęs "Naujienas", bet vis dar su pagieža atsimeina "tuos rup.", kurie užgaudinėja ne tik padorų žmogų, bet net ir girtą širdį.

Tai, bravo "Naujienos", bravo! Atgaila visada prasideda prisipažinimas prieš savo menkavertis-kumo. Tik, patyrimo skatinami, visgi nesame linkę per daug pasitikėti "Naujienu" koresponden-tais, net ir tokiu atveju, kai viņį į sieną tonkų įkalti, ne su sveitima, o su sava galva. Tai, prašytume mūs pasigalėti ir paskelbti nors tą vieną pavardę iš gausaus pernai "Naujienas" apleidusių są-rašo. Tada paaiškėtų, kas ir ant kokios kariuomenės taverneje spiaudė: kapitonas ar "Naujienos".

Tame pačiame "Naujienu" 20 nr. kažkoks "Marcelė Tvarijonas" pagerbia Vaclovą Biržišką. Sako, "buvo be galo skaudu girdėti, kai

prof. Biržišką pašalino iš Enciklopedijos redaktoriaus vietos". Tas tiesa, skaudu, ir mums skaudu. Bet ypač skaudu, kad radome dar ir skaudesnių dalyku. Peržiūrėjome dvi Enciklopedijos išleistas brošiūras su prenumeratorių sąrašais ir nei vienoje neradome prenumeratoriaus "Marcelė Tvarijonas". Tai, Marcelė Tvarijonas, kišk į maišą, slėpk tokią galvą, kurios priešakinis šonas raudonas iš gėdos.

Be to, remiantis mūsų plačiu patyrimu, viena šio autoriaus galūnė nepritinka prie antros. Jei Tvarijonas, tai Marcelius, o ne Marcelė. Matyt, naujieniečiai lietuvių kalbos mokosi iš Margerio žodyno. Labai gerai, mokykitės padoriai kalbėti, retkarčiais geru žodžiu prisiminkite Enciklopediją.

Mr. Anella Vištigaidysas

SKAITYKITE LINKSMĄ MĖNESINĮ LAIKRAŠTĮ

VĖPLA

Karikatūros, šaržai, anegdotai, fejletonai ir įvairūs humoras. Metinė prenumerata tik \$1.00. Adresas: VĖPLA, 1220 Bishop St. Suite 3.

Montreal, Q. Canada

Suvažiavimo atgarsiai

R. Mišauskas

Štai, pagaliau, ilgai lauktas studentų suvažiavimas Clevelande praėjo. Jo atbalsiai laikraščiuose ir skyrių susirinkimuose taip pat jau baigia nutilti. Kadangi tame suvažiavime man teko netoli "valdžios" sėdėti, tad natariau, nors ir kiek pavėluotai, pasiūlyti ir jame nuveiktus neigiamus ir teigiamus darbus:

a) prie sąjungos vardo, susidedančio iš šešių žodžių pakeitimo, praleidom pusantros valandos;

b) prie Bostono skyriaus atstovų sąrašų patvirtinimo, praleidom pusantros valandos, kol klausimas buvo išspręstas visuotiniu balsavimu;

c) prie klausimo, ar skaityti visą paskutinio suvažiavimo protokolą (per 30 puslapių), ar tik paskutinę jo dalį (apie 10 eilučių), ar iš vis jo neskaityti, praleidom paskutinę suvažiavimo valandą;

d) vakaro programą visuomenei sudarė atsiūstų pasveikinimų skaitymas (virš valandos laiko) ir pora pačių studentų pasirodymų.

Ir taip galėtume išvardinti visą eilę "darbų", prie kurių prasėjom dvi dienas. O kaip karštai diskutavome! Mūsų kai kurie itin aktyvūs suvažiavimo (kažin ar ir sąjungos?) dalyviai, net 53 kartus pašokė nutraukė diskusijas vien tik "dėl tvarkos".

Taip, kalbėjome, riejomės, kad net visai pamiršom tokius daly-

kus, kaip: a) skyrių veiklos pranešimus; b) kaip konkrečiai padėti S.S.F.; c) kodėl Garbės Teiksmas laiku nepranešė visiems skyriams ir visoms idėjinėms grupėms apie suvažiavimo mokesčio panaikinimą? d) kaip konkrečiai visi galėtų prisidėti ir paremti užsienio skyriaus veiklą, lietuviškumo išlaikymą jaunųjų tarpe ir Lietuvos laisvinimo veiksmų darbą.

Na, bet kadangi tie visi atlikti "darbai" mums visiems gerai žinomi, jais net gėrimės, tai jų daugiau ne neminėsiu. Geriau pasižiūrėkime į keletą pragiedrulių suvažiavimo padangėje, kurie labiau kritę ir akį. "Nežinomas Asmuo" finansuoja "Lituanus" leidimą, o viena daktarė jau nebe pirmą kartą atsiuntė šimtinę studentų reikalams. Reiškia, yra žmonių, kuriems lietuviškas, bendras darbas, teberūpi ir kurie tiki, kad mes jų neapvilsime.

Mandatų komisija, susidedanti iš penkių skirtingų įsitikinimų, vienu balsu išrinko tris skirtingų įsitikinimų kolegas į Rezoliucijų komisiją ir suvažiavimas juos patvirtino. Per daugelį balsavimų pasitaikė, kad skirtingos grupės balsavo vienodai. Reiškia, kad gal jau daug kam įgriso tarpusavio rietenos ir gal jau pradėdam užmiršt nelematį įprotį protestuoti, nors ir prieš geriausių pasiūlymą, jei jis išėjo iš priešingos pusės. Per pietų pertrauką trijų skirtingų įsitikinimų studen-

tas, kaip: a) skyrių veiklos pranešimus; b) kaip konkrečiai padėti S.S.F.; c) kodėl Garbės Teiksmas laiku nepranešė visiems skyriams ir visoms idėjinėms grupėms apie suvažiavimo mokesčio panaikinimą? d) kaip konkrečiai visi galėtų prisidėti ir paremti užsienio skyriaus veiklą, lietuviškumo išlaikymą jaunųjų tarpe ir Lietuvos laisvinimo veiksmų darbą.

Na, bet kadangi tie visi atlikti "darbai" mums visiems gerai žinomi, jais net gėrimės, tai jų daugiau ne neminėsiu. Geriau pasižiūrėkime į keletą pragiedrulių suvažiavimo padangėje, kurie labiau kritę ir akį. "Nežinomas Asmuo" finansuoja "Lituanus" leidimą, o viena daktarė jau nebe pirmą kartą atsiuntė šimtinę studentų reikalams. Reiškia, yra žmonių, kuriems lietuviškas, bendras darbas, teberūpi ir kurie tiki, kad mes jų neapvilsime.

Mandatų komisija, susidedanti iš penkių skirtingų įsitikinimų, vienu balsu išrinko tris skirtingų įsitikinimų kolegas į Rezoliucijų komisiją ir suvažiavimas juos patvirtino. Per daugelį balsavimų pasitaikė, kad skirtingos grupės balsavo vienodai. Reiškia, kad gal jau daug kam įgriso tarpusavio rietenos ir gal jau pradėdam užmiršt nelematį įprotį protestuoti, nors ir prieš geriausių pasiūlymą, jei jis išėjo iš priešingos pusės. Per pietų pertrauką trijų skirtingų įsitikinimų studen-

tas, kaip: a) skyrių veiklos pranešimus; b) kaip konkrečiai padėti S.S.F.; c) kodėl Garbės Teiksmas laiku nepranešė visiems skyriams ir visoms idėjinėms grupėms apie suvažiavimo mokesčio panaikinimą? d) kaip konkrečiai visi galėtų prisidėti ir paremti užsienio skyriaus veiklą, lietuviškumo išlaikymą jaunųjų tarpe ir Lietuvos laisvinimo veiksmų darbą.

Na, bet kadangi tie visi atlikti "darbai" mums visiems gerai žinomi, jais net gėrimės, tai jų daugiau ne neminėsiu. Geriau pasižiūrėkime į keletą pragiedrulių suvažiavimo padangėje, kurie labiau kritę ir akį. "Nežinomas Asmuo" finansuoja "Lituanus" leidimą, o viena daktarė jau nebe pirmą kartą atsiuntė šimtinę studentų reikalams. Reiškia, yra žmonių, kuriems lietuviškas, bendras darbas, teberūpi ir kurie tiki, kad mes jų neapvilsime.

Mandatų komisija, susidedanti iš penkių skirtingų įsitikinimų, vienu balsu išrinko tris skirtingų įsitikinimų kolegas į Rezoliucijų komisiją ir suvažiavimas juos patvirtino. Per daugelį balsavimų pasitaikė, kad skirtingos grupės balsavo vienodai. Reiškia, kad gal jau daug kam įgriso tarpusavio rietenos ir gal jau pradėdam užmiršt nelematį įprotį protestuoti, nors ir prieš geriausių pasiūlymą, jei jis išėjo iš priešingos pusės. Per pietų pertrauką trijų skirtingų įsitikinimų studen-

tas, kaip: a) skyrių veiklos pranešimus; b) kaip konkrečiai padėti S.S.F.; c) kodėl Garbės Teiksmas laiku nepranešė visiems skyriams ir visoms idėjinėms grupėms apie suvažiavimo mokesčio panaikinimą? d) kaip konkrečiai visi galėtų prisidėti ir paremti užsienio skyriaus veiklą, lietuviškumo išlaikymą jaunųjų tarpe ir Lietuvos laisvinimo veiksmų darbą.

Na, bet kadangi tie visi atlikti "darbai" mums visiems gerai žinomi, jais net gėrimės, tai jų daugiau ne neminėsiu. Geriau pasižiūrėkime į keletą pragiedrulių suvažiavimo padangėje, kurie labiau kritę ir akį. "Nežinomas Asmuo" finansuoja "Lituanus" leidimą, o viena daktarė jau nebe pirmą kartą atsiuntė šimtinę studentų reikalams. Reiškia, yra žmonių, kuriems lietuviškas, bendras darbas, teberūpi ir kurie tiki, kad mes jų neapvilsime.

Kunigai, nekunigai ir tolerancija

Supykęs skaitytojas K. Ram. iš Čikagos Bridžporto rašo "Laisvajai Lietuvai":

"...Paskutiniu laiku, beveik ko kas ne antras numeris, vis Prunskio fotografija Kultūrinį Aktualiųjų skyriuje, pirmoje vietoje, Juodojo Internacionalo propagavimas... "Laisvosios Lietuvos", mano manymu, yra kita užduotis..."

Isigilinę į šį laišką, matome, kad skaitytojui trūksta ir išsiaiškinimo ir tolerancijos ir stengiamės atskirti straipsnius į tai atsakyti. Redakcija.

Labai sunku būti neutraliam kunigų atžvilgiu. Tikėjimas suriša žmogų su daugeliu įsipareigojimų ir už tai teduoda pažadų. Kas įsipareigojimus priima ir pažadų išpildymo laukia iki būsimo gyvenimo slenkščio, tam kunigas yra geradaris. Netikintieji akys kunigas tėra apgavikas ir suvedžiojotas. Bet ir vienas ir kita pusė dažnai pamiršta, kad kunigas yra žmogus su labai geru paskyrimu, bet ir su visais žmogiškais palinkimais.

Senais laikais atsitikdavo, kad tikėjimo vardu sugadavo netikinčių žmogų ir sudėgindavo ant laužo. Dabar tikintieji ant laužo, jau negirdėti, kad ką degintų. Bet ir pačiais naujaisiais istorijos laikais netikintieji tikintuosius, progai pasitaikius, prikalta ant kryžiaus. Netikintieji neturėtų galvoti, kad 1941 m. Budavonės miške trijų kunigų nukryžiuojimas nededa dėmės visam netikėjimui bendrai. Ne tik Lietuvos laisvamųjų etinės draugijos leidiniuose, bet ir kitų netikintųjų raštuose nuolat apgalestaujama, kad įstatymai gina tikintuosius nuo "teisų sulyginti". Iš pavyzdžio mūsų tėvynėje matėme, kad, kaip tik atsirado galimybė, tai netikintieji nacionalizavimais vykdė tikintųjų bendruomenių apiplėšimą.

Iš kitos pusės, jau iš seno žinomas tikintųjų palinkimas netikintus vadinti "netikėliais". Šis žodis turi dvi presmes: netikintis ir netinkamas. Toks kunigų elgesys yra jiems gan dažnai charakteringas demagogijos būdas. La-

baž dažnai girdime apie katalikų akciją, bet daugelis tos akcijos šalininkų atšaltų, jei tik sudarytų pilną vaizdą apie materialines ir socialines netikintiejo egzistencijos galimybes tokiam krašte, kuriame katalikų akcija būtų įgyvendinta visoje pilnumoje. Nereikia stebėtis, kad naujųjų laikų katalikų akcija ne vien tik prie tikėjimo žmones traukia, bet ir atstumia.

Nepriklausomos Lietuvos paskutinio dešimtmečio režimas sten gėsi pasilikti neutralus šių abiejų netolerancijų atžvilgiu. Todėl tautininkai ir pelnė abiejų netolerancijų neapykantą. Nors pagiežos šalininkai daug dirbo įrodinėdami, kad "valdžia bedieviška", kiti, kad "valdžia fašistiška", nors abeji daug žmonių suvedžiojo, bet vis tiek tos valdžios globoje ir dieviai ir bedieviai buvo tikri, kad už savo įsitikinimų skelbimą nebus persekiojami. Buvo sudraudžiami tik pasikėsinimai šią laisvę užgniaužti. Tai ir gruodžio 17 perversmas, o taip pat vieno kito politiko atvesinimas už groty buvo tautos kelio — laisvo ir visokiai pažiūrai pakantaus — pravylymas. Tautininkų valdžia ir buvo tautinė ta prasme, kad saugojo šį instinktyvų tolerancijos principą, kuris gyvas nuo Mindaugo ir Gedimino laikų, ir kurio nesunaikino šimtmetinės svetimųjų okupacijos. Ir 1922 metų konstitucija, nuvedusi tautą į žmonių tarpusavio neapykantos klampynę, turėjo pasitraukti. Charakteringa, kad jos ir pasigenda netolerancijos reiškiniai.

Ir dabar, kai pažiūrime į mūsų visuomenės dešinę ir kai pažiūrime į kairę, abejuose pusėse tematome nuosirdų norą turėti Nepriklausomą Lietuvą. Bet ir dešinė ir kairė nepagalvojo apie toleranciją ir pakantumą kitaip manančių. Net ir nekalbama apie tai, kaip būsimoje valstybėje brolis brolį už įsitikinimus persekios. Kairė pusė ir dabar negarantuoja tikėjimo globos, o dešinėje jau ir dabar rėdo liberalizmo velnią, su kuriuo žada vesti kovą.

Čikagoje gyvenantis žurnalistas kunigas, aišku, savo pažiūras skleidžia visuomenėje, nes jis yra kunigas. Privatiame gyvenime

Jis gauna butą ir maistą vienoje parapijoje už tai, kad atlieka bažnyčioje jam uždėdamas pareigas. Visus kitus reikmenis jis patenkina iš žurnalisto uždarbio. O tų reikmenų nėra ir daug, nes jis iš visų taurių gėrimų tik pieną tegeria. Kaip kunigas, jis kasdien laiko mišias, o pamaldūs žmonės teikia toms mišioms intencijas ir prie intencijų deda pinigine auką. Tasai kunigas taip surinko trijų ar keturių metų žmonių kilniam tikslui skirtus pinigus ir išleido tūkstančiais. Jis turtingo mecenato mostu parėmė lietuvių meną ir literatūrą. Kaip evangelija moko, jis iš tiesų žiūri į lauką lelijas, kurios yra sočios ir berūpesčių.

Prieš tą lietuvių kunigą "Laisvoji Lietuva" nulenkė galvą. Tai visai natūralu, nes lietuvių tautai ir lietuvių kultūrai pasiryžęs

tarnauti lafkraštis ir jį leidžias sąjūdis privalo gerai vertinti kiekvieną pastangą, kuri tik ugdo lietuvių kūrybinę galią.

Žinoma, tai nereikškia, kad mes kada nors pradėsime girti ir kitą kunigą, kuris susirinkime ant stalo patiesia Sibiro kankinių pasiūtą stulą ir šios už visas švenčiausios stulos akvavaizdoje maldauja paremti tūlą partijų biznį. Tokio reiškinio toleravimas reikštų paramą pasikėsintojams ir toleranciją.

Taigi, "Laisvoji Lietuva" yra labai reikalinga, kad liudytų dešiniams tai, kad jie yra tik dešinieji, o kairiesiems — kad jie yra tik kairieji, o abiem — kad lietuviui dera ne tiek į svetimuosius dairytis, o rūpintis savo tautos gerove. Betgi geras inšas vis tiek geru lieka, nors jis būtų gamintas ir bet kurioje pusėje. M. Mastaitis

SKAUTAI BUDI!

IŠ NEW YORKO

SKAUTŲ GYVENIMO

Nuo š. m. sausio iki birželio mėn. "Tauro" tunto ribose yra paskelbtas plataus masto skautiško pažangumo bei lituanistinių dalykų konkursas. Konkurse rungsiasi pavieniai skautai, skiltys ir draugovės. Laimėtojams bus įteiktos vertingos dovanos.

Vasario mėn. skautų — skaučių tarpe bus pravesas stalo teniso turnyras, kuriam vadovaus psktn. J. Lapurka. Vėliau pramotoma suorganizuoti platesnio masto skautų sporto šventę.

Skautų — skaučių dramos sekcija intensyviai ruošiasi naujam veikalui — Antano Rūko trijų veiksnių linksmam nutikimui — "Bundulis ir Dundulis". Premjerą numatoma pastatyti kovo mėn. gale.

Tėvų — Rėmėjų K-tas, ku-

riam pirmininkauja J. Audėnas, balandžio 7 d. rengia linksmą dainos — žodžio ir šokio vakarą, kurį praves akt. K. Vasiliauskas.

Sausio 8 d. R. Frankaitė ir A. Kanaukaitė davė akademikės skautės įžodį.

Jūrų skautų "Audros" laivas, kuriam šiuo metu vadovauja s. v. R. Penikas, intensyviai ruošiasi j. s. patyrimo laipsniams. Šiuo tikslu išklaudyti R. Šilbajorio, dr. M. Brako ir R. Kezio pašnekėsi.

Vilkiukų draugovei (8—12 mt. berniukai), kuriai vadovauja vyr. sl. A. Alksninis, priklauso 22 nariai. Draugovės sueigos vyksta kiekvieną šeštadienį 1 val. 30 min. skautų būkle, 195 Grand St., Brooklyn. Tuo pačiu metu vyksta ir skaučių sueigos.

— 00 —

ĮVAIRŲ PATAISYMAI

IR DAŽYMAS

NAUJŲ NAMŲ STATYBA

LIUDAS TAUJENIS

6828 S. Maplewood Ave.

Tel.: HE 4-5848

RADIO, TELEVIZIJOS,

FONOGRAFIJŲ

PREKYBA, PATAISYMAI,

DALYS

Skubus ir geras patarnavimas,

garantuotas darbas:

DAINA
TELEVISION
sales-service

3130 So. Halsted St.

Sav. Inž. Alfonsas Semėnas.

Tel.: DANube 6-6887

NAMŲ STATYBA,

WALTER SASNAUSKAS

234 West Marquette Rd.

Chicago 29, Ill.

Tel.: GROvehill 6-8402.

Stato naujus namus pagal tartį

ir planus.

Atlieka įvairius remonte darbus.

JAUKIAI

PRALEISI

VAKARĄ

CICERO UŽEIGOJE

LITUANICA

pas TADĄ KAZIMIERAITI

Čia be gardžių gėrimų ir

kandžių, yra įvairių žaidimų:

4920 West 14th Str., Cicero 50,

Illinois. Tel.: TOWnhall 3-9601

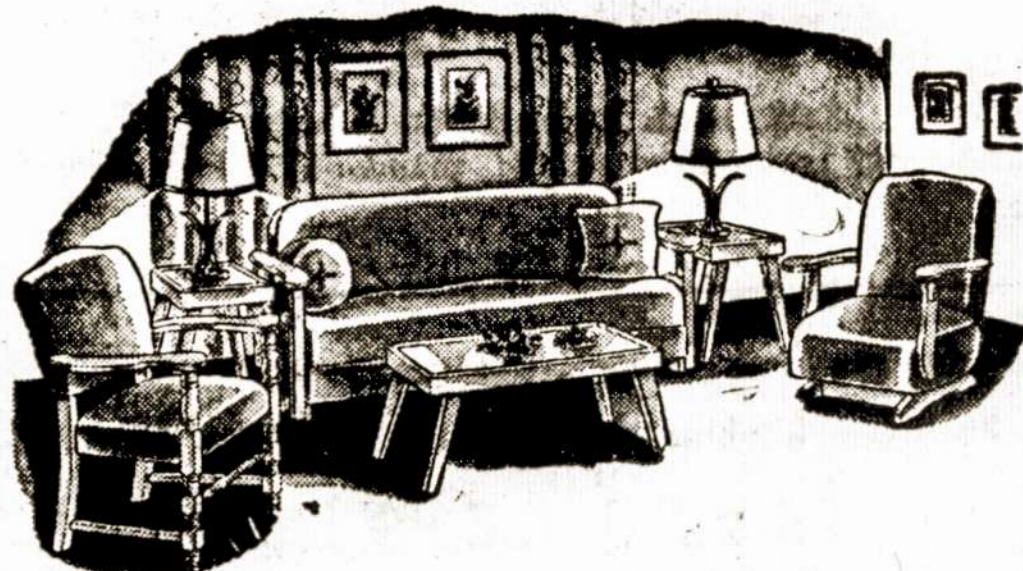
PERKRAUSTYMAS IŠ ARTI IR TOLI

ILGŲ METŲ PATYRIMAS — PIGUS SAŽININGAS PATARNAVIMAS. — NAUJI DIDELI SUNKVEŽIMIAI — PATOBULINTI PERKRAUSTYMIU ĮRANKIAI KAI PATYS SUNKVEŽIMIAI, TAIP IR JŲSŲ PERKRAUSTOMI BALDAI YRA APDRAUSTI — INŠIURINTI.

JUOZAS NAJOKAITIS

2022 W. 69 St., Chicago 36, Ill.

Tel.: WALbrook 5-9209

Moderniausius baldus, naujausius televizijos aparatus žinomiau šių firmų, įvairias krosnis, kilimus ir viską, kas reikalinga namų įrengimui Jūs pirkite pigiau.

Lietuvių PREKYBOS Bendrovė

ROOSEVELT FURNITURE Co., Inc.

2310 West Roosevelt (12-1 St.). Tel.: SEEley 3-4711

Pats įmonės vedėjas Feliksas RAUDONIS Jus maloniai sutiks, parodys ir duos praktiškų patarimų Jums rūpimais reikalais.

Didelis pasirinkimas įvairių vietos ir užsienio firmų

LAIKRODŽIŲ ir BRANGENYBIŲ

Sąžiningas taisymas už žemas kainas.

Mes rekomenduojame "ELGIN" laikrodžius.

A. R. JUNEVIČIUS ir SŪNUS,

YA. 7-8266

3317 So. Halsted St.

ELGIN

Only watch with DURAPOWER MAINSPRING*

Pasakose apskatinėjama ir dainose apdainuota

Karčiama ružava--Meister Brau Tavern

Dabar randasi ne Krekenavoje, bet Brighton Parke,

2532 West 47 Street. — Kviečia atsilankyti —

Sav. O. A. JOMANTAI. Tel.: VI 7-2429.

ARS-FOTO STUDIJA

3210 So. Halsted St., Chicago, Ill., daro įvairių dydžių portretus ir nuotraukas.

Atlieka Studijos ir Foto mėgėjų darbus.

Aprūpina gera filmine medžiaga.

BALDŲ IR ĮVAIRIŲ DAIKTŲ saugus, greitas, tvarkingas ir nebrangus

PERKRAUSTYMAS

Jokio kainos skirtumo nėra bet kurioje Chicago kolonijoje gyvenantiems bei persikeliantiems. Gera apdrauda.

Antanas Vilimas

3415 So. Lituania Ave., Chicago, Ill.

Telefonas: FRontier 6-1882.

27 metai patyrimo siuvime

1. Pigiai, greitai ir gerai siuvu naujus drabužius, senus išvalau

pataisau ir persiuvu pagal Jūsų skonį.

2. Plaunu ir prosinu baltinius.

3. Už mažą atlyginimą išnuomuoju pasiskaityti knygas.

MARTYNAS VIDRA,

3218 W. 38 St., Chicago, Ill. Tel.: YARd 7-6035

NUOLATINIS IŠPARDAVIMAS

yra galimas tada, kai prekių užpirkimas vykdomas pagal tam tikrą planą. Tokį planą žino ir sėkmingai praktikuoja

LIETUVIŠKA KRAUTUVĖ

JOSEPH DRY GOODS STORE

3218 So. HALSTED ST.

DIDELIS PASIRINKIMAS VYRAMS, MOTERIMS ir vaikams

drabužių ir baltinių, antklodžių, paklodžių, rankšluosčių ir viso

PIGIAU, NEGU KUR KITUR.

AUTO TAI SYMAS IR GASOLINO STOTIS

(Atliekami lyginimo ir dažymo darbai. Taisomi motorai, stabdžiai, transmisijos ir t. t. MOBILGAS benzinas, Fire-tone padangos, baterijos ir automobiliams dalys.)

1934 W. 59th Street Tel.: GROvehill 6-9136

M. CESAS, patyręs automobilų specialistas.

AUTOMOBILIŲ TAI SYMAS IR GASOLINO

STOTIS

Sinclair gazolinas

Perdirbami motorai, stabdžiai, transmisijos, keičiamos dalys. —

Atliekami lyginimo ir dažymo darbai. Garantuotas darbas.

A. STANEVIČIUS

Garažo tel.: REPUBLIC 7-9842 Namų: WALbrook 5-5934

2641 West 71 Street

STEPONAS C. LACKAWICZ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

TRYS KOPLYČIOS

2424 W. 69th St. ... .. REPUBLIC 7-1213

2314 W. 23rd PL. ... .. VIRGINIA 7-6672

10756 S. Michigan Ave. ... .. PULLMAN 5-1270

JONO RIMAŠAUSKO

Sovietinis genocidas Lietuvoje

Tai pirmosios bolševikų okupacijos Lietuvoje dokumentacija. Daugiau kaip 500 psl. knygeje įvardinama per 5000 asmenų ir pateikiama arti 200 dokumentų ir dokumentinių foto nuotraukų. — Tai genocido Lietuvoje enciklopedija. Knygai specialų įvadą parūšė Leonardas Šimutis. Leidžia Lietuvių buv. Politinių Kalinių Sąjunga Čikagoje. Paprasta prenumerata 5 dol., garbės — 10 dol. ir daugiau. Užsakymus ir pinigus siųskite: LbPKS-gos Čikagoje židininkui:

JUOZAS ŽIČKUS

6357 So. Albany Ave.,

Chicago 29, Ill.

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

Moderniškiausi baldai, televizijos aparatai, orai vėsinti įrenginiai, skalbiamos mašinos, šaldytuvai, radio aparatai, kilimai, spyruokliniai, matracai ir visa, kas tik reikalinga namų įrengimams.

Lengvi išsimokėjimai, sekmadieniais jokių taksų.

FURNITURE CENTER, INC.

Įmonės vedėjas JUSTAS LIEPONIS

3224 — 26 — 28 So. HALSTED ST.

Telefonas: VICTORY 2-4226.

Įmonė atidaryta: Pirm., Ketv. 9—9:30.

Kitomis dienomis 9—6. Sekmad. 10—5 val.

KĄ JIE DIRBA

Šis numeris dėl techniškių klūčių, suvėlavo. Sekantis išeis kitą savaitę, padidintas ir skirtas Vasario 16-sios šventei.

Aleksas Siliūnas

Išrinktas Lietuvos Nepriklausomybės Talkos — LNT Čikagos komiteto pirmininku.

Adv. Charles P. Kal

Pataria užpildyti Inkom Tax blankus, nelaukiant termino. Jo raštinė (6322 So. Western Ave.) taip pat užpildo minimus blankus. Ypatį svarbu, tai namų bei nuosavybių savininkams.

Antanas Banionis

Paskautininkas, yra LSS-gos užsienio skyriaus įgaliotinis Detroito. Šį savaitgalį lankėsi Čikagoje šio skyriaus veiklos reikalais.

Salomėja Rīskutė

Tremtinė, žemaitė, nupirko iš S. Strokienės žemaičių klubo sve tainę — 3159 So. Halsted Ave. Svetainės partneriu savininko ir toliau paliko Juozas Leimonas.

Jonas Virbalis

LASo Amerikos Vietininkijos valdybos pirmininkas pareiškė savaitgalį, kartu su valdybos nariu Mykolu Ratkum, buvo atvykęs į Čikagą svarbiais organizaciniais reikalais.

Iš Brazilijos

Sao Paulo, per Klemensą Jūrą užsisakė "Laisvąją Lietuvą". Kostas Buslius, Petras Raškevičius, Antanas Senvaitis ir Živilė Vilkaitė. — Kl. Jūros vadovaujama knygų leidykla — Caixa Postal 4189, Sao Paulo, Brazil, priima užsakymus ir iš kitų kraštų.

Kasparas Radvila

Iš Čikagos išsikelia į Midlothian Ill., kur turi savo nuosavus namus.

Skautiškas vakaras

Balius bus gegužės 5 d. Western Ballroom patalpose, įvairia, įdomia programa.

Čikagos Jaunimo Teatras

Vadovaujamas Lietuvių Mokytojų S-gos, prieš kurį laiką turėjęs spektaklį "Kepėjo sūnus" ir gražiai pasirodęs, net ir Čikagos priemiesčiuose, dar numatė paskutinį kartą pasirodyti Čikagoje ir vėliau gastroliuos po kitas kolonijas. Bet primintina, kad ir vyresnio amžiaus jaunimas lankytųsi ir jų tėvai.

Inž. J. Bilėnas

Gyv. New Yorke, darbo reikalais lankėsi Čikagoje, kur taip pat su vietos studentų Santaros ir samburio "Šviesa" valdybų nariais turėjo pasitarimus.

Jonas Gustainis

Bonnie Bee Super Food Mart Melrose Park, Ill., savininkas, didelis jaunuomenės mylėtojas ir 1955 m. paaukojo Balfui 550 dol., kuriuos paskirstė sekančiais: Vasario 16 gimnazijos namų pirkimo fondui — 300 dol., Vasario 16-sios gimnazijos išlaikymui — 100 dol., Vargo mokykloms Vokietijoje — 100 dol. ir Bendrai šalpai — 50 dol. Jonas Gustainis yra paaukojęs Balfui šalpos reikalams apie 3.500 dol. Garbė ir padėka jam, o geras pavyzdys kitiems.

Balfo 117 sk. Valdyba.

Sausio mėn. KARYS pradeda spausdinti graikų klasiko Ksenofono:

"DEŠIMTIES TŪKSTANČIŲ ŽYGIS".

Užsakykite KARĮ nedelsdami (metams tik \$5.00), arba prašykite vieną egzempliorių nemokamai susipažinti; rašykite:

KARYS, 916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

MONTREALYJE LAS KAUKIŲ BALIUS

š. m. sausio 28 d. praėjo sėkmingai. Baliuje dalyvavo apie 200 žmonių, iš kurių apie 50 buvo ma skuoti. Premijas laimėjo: I — kinietė — A. Stravinskaitė - Paškevičienė, II — "Pilypas iš kanapių" — p. Beniušienė, ir III — Swit Caporal — p. Atraitytė. — Prizams paskirstyti komisija buvo sudaryta iš 7 asmenų: p. Pundzevičienė, p. Kerbelienė, J. Kardeelis, V. Česna, Z. Tamošauskas, p. Barauskas ir A. Norkelūnas. Prizus įteikė skyr. pir m.P. Baltuonis. Apart premijuotų kaukių, buvo gražios ir kitos, kaip gorila, pajacas, pusė vyro pusė moters, meška, arklys, raudonkepuraitė, du velniukai, piratai ir daugiau...

Baliuje dalyvavo ir LNT valdybos pirmininkas V. Rastenis iš Brooklyn, kuris sekmdienį A. V. parapijos salėje turėjo pranešimą. Balius praėjo geroje nuotaikoje. Gaila, publikoje nesimatė tu, kurie turėjo matytis.

VAIKŲ EGLUTĖ MONTREALYJE

Sekmdienyje, š. m. sausio m. 8 d. Aušros Vartų parapijos salėje puikiai pasirodė Montrealeio šeštadienių mokyklų vaikučiai, tų mokyklų mokytojams vadovaujant. Suvaidino Kaledų šventėms pritaikintus du dalykius, kuriuose buvo įjungta snagių baletas šokiai ir kitokių įvairenybių.

Verdūno šeštadienių mokyklai vadovavo tos mokyklos vedėja p. Lukoševičienė ir Rosemoun-to — tos mokyklos vedėja p. Rimkevičienė.

Labai daug techniškių darbų, prie eglutės parengimo prisidėjo p. Petrus.

Eglutėje dalyvavo apie 250 tėvų ir šiaip prijuočių.

Labai džiugu, kad mūsų mokytojai šiame lietuvių išlaikymo darbe nenustoją energijos ir pasiaukojimo. Linkėtina, kad ir toliau šis darbas būtų tęsiamas ir kad mūsų jaunosios kartos dvasioje būtų įžiebtas tėvynės meilės žiburėlis, kuris juos vestų į tą šventą žemę, iš kurios jie, per savo gimdytojus, yra atėję.

Visiems tėvams tegu būna skirta Didžioji Tautos pagarba, kurie savo vaikučius leidžia išmokyti savo bočių kalbą. — Jei kalba išnyktų — Tautos nebūs.

Dalyvavęs

SKAITYKITE!

Antri metai Anglijoje eina TĖVŲ ŽEMĖ

LASo Anglijos Vietininkijos leidžiamas laikraštis. Išėina kas 3-4 savaitės. Turinys gyvas, įdomus, nušviečia ir tenykštį lietuvių gyvenimą. Ilustruotas.

Prenumerata JAV ir Kanadoje metams — 2½ dol., atskiras numeris — 20 cent.

Adresas: "Tėvų Žemė", 13 Frostic Mansions, Frostic Place, London, E. 1. England.

NUOŠIRDI AUKA

Mielas Tautietii!

Būdamas jau ne iš jaunųjų, esu gimęs 1879 m. ir gyvendamas iš kuklios senatvės pensijos, negalėdamas skirti didesnę auką tam lietuvių tautos žiedui, Studentų Skautų Šalpos Fondui, siunčiu nors tą menką našlio skatikelį — \$2.00

Su gilia pagarba ir geriausiais linkėjimais Tamstos veikime, linkiu, —

Petras P. J a r a s, 937 Emerald Ave., Baltimore 29, Md.

Aukščiau atspausdintas nuoširdus laiškas prisijus Dr. Vydūno Vardo Studentų Skautų Šalpos Fondui. P. P. Jaras parodė savo dosnumą lietuviškai studentijai, tikėkime, kad ir daugiau aukotojų paseks jo pėdomis. Aukus siųskime per V. Šliūpą, P. O. Box 3533, Chicago 54, Illinois.

RELIGINIO MENO PARODA

Lietuvos Bažnytinės Provincijos įkūrimo 30 m. sukakčiai paminėti, ruošiamas religinio meno paroda, kurios garbės komiteto pirmininku maloniai sutiko būti Kauno Arkivyskupas Metropolitas Juozapas Skvireckas.

Paroda bus iškilmingai atidaryta š. m. kovo 11 d. Šv. Kryžiaus parapijos salėje, Čikagoje. Šioje parodoje kviečiami dalyvauti visi dailininkai ir architektai. Apie dalyvavimą (su kokiais darbais ir kiek) autoriai prašomi pranešti pranešti tuojau, o pačius darbus reikia prisijusti iki š. m. kovo 1 d. parodos rengimo komiteto pirmininkui dail. A. Valeškai — 19 E. Pearson St., Chicago 111, Illinois. (telef.: Whitehall 4-0239).

Autoriai eksponatus sutvarko taip, kad jie būtų ekspozicijai. Taip pat prie kiekvieno darbo prideda savo pavardę, adresą, aksponato pavadinimą ir kainą, įpakuoja taip, kad tas pačias įpakavimo priemones galima būtų panaudoti grąžinimui. Ir siųsdami eksponatus apdraudžia. Kartu turi būti prisiųstas ir bendras eksponatų sąrašas.

Į parodą autoriai eksponatus

siunčia savo lėšomis, o jų gražinimą atgal apmoka parodos rengimo komitetas.

Religinio meno parodoje sutiko dalyvauti šie dailininkai ir architektai:

P. Augius, B. Bakis, A. Dargis, J. Daugvila, kun. P. Dziegoraitis, V. Ignatavičius, Z. Kolba, J. Kovalskis, A. Kudokas, B. Lukšaitė, Sesuo M. Mercedes, L. Mickas, A. Pagalytė, V. Petravičius, V. Raulinaitis, D. Sakalauskaitė, J. Šapkus, A. Tamošaitienė, A. Valeška, T. Valius, L. Vilimas, R. Viesulas, V. Vizgirda, V. O. Virkau, R. Žukaitė.

Parodos Komitetui atstovauja:

New Yorke — R. Viesulas, 1285 Dean St., Brooklyn 16, N. Y. Tel.: President. 3-5733. Bostone — V. Vizgirda, 39 Harbor View St., Boston 25, Mass. Clevelande — V. Raulinaitis, 1093 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Tel.: EXpres 1-4245. Kanadoje — Toronto — J. Bakis, 32 Kyndall Ave., Toronto, Ont., Canada. Tel.: KENwood-4380.

Namų, sklypų, biznio pirkimas — pardavimas, statyba, visų rūšių draudimas, raštinės patarnavimai — INCOME TAX

Blankų užpildymas. Greitas ir mandagus patarnavimas.

Simačiai

Realty, Builders, Insurance — 2737 West 43 Street

Telef.: CLifside 4-2390.

Atdara nuo 9 val. ryto. Trečiadieniais — pagal susitarimą.

Ben Star QUALITY FASHIONS
Chicago's Smartest Styles for Men and Women
4630-32 S. ASHLAND AVE. Yards 7-3900
Open Mon. & Thurs. Noon 12-9 P.M.; Other days 9:30 to 5:30

KREIPKITES PAS LIETUVIŲ PARDAVĖJĄ JONĄ KANIŲ IR DŪJITE MANDAGIUS PATARNAVIMUS GINTOJE KALBOJE

LIETUVIŠKA DRAUDŲ AGENTŪRA

Gyvybės, ligoninės, automobilių, baldų, namų ir visos kitos apdraudos — asmenims, profesionalams ir biznio įstaigoms. Valstybės patvirtintos kainos.

Agentams ir brokeliams aukščiausi komisai.

AUTOMOBILIŲ FINANSAVIMAS. Bankiniai procentai. Nauji automobiliai 4% — vartoti — 6%. Veikia Notariatas. Smulkesniai ir nemokamai informacijai gauti skambinkite, rašykite, užei kite —

JONAS KIRVAITIS

INTERSTATE INSURANCE AGENCY

5900 S. Ashland Ave., Chicago 36, Ill. Tel.: WALLbrook 5-5671

SKANIAU, ŠVARIAU IR JAUKIOJE APLINKOJE

Jūs pavalgysite pusryčius, pietus ir vakariene lietuvių laikmėgė valgykloje

Antonette's Lietuviška valgykla

3206 South Halsted St., Chicago 8, Ill.

Lietuviški ir vietiniai valgiai, mandagus patarnavimas, žemos kainos.

Lietuvišką ruginę duoną, pyragus, pyragaičius, sausinius šviežius kas dieną kitokius delikatesus Jūs pirksite lietuviškoje

BRUNO KEPYKLOJE

3339 Lituanica Ave. Telef.: CLifside 4-6376

Reikalaukite savo krautvininkų šios kepyklos gaminių. — Lai tik paskambina savininkui Broniui Macianskui ir bus pristatyta. Ši kepykla prieš pradėdama gaminti produktus, visuomet tariasi su sveikatos specialistais, taip, kad neveltui yra sakoma:

Kas Valgo Bruno Duoną Visad Žydi Kaip Aguona

ŠAMONINGIEJI TAUTIEČIAI!

Jau artėja mūsų tautinė šventė, Vasario 16-toji, kuri šiandien mums simbolizuoja mūsų tautos iš vergijos laisvinimosi atkaklių kovų apvainikavimą. Juk Lietuvos nepriklausomybės atstatymo paskelbimo aktas yra mūsų tautos gerųjų sūnų ištisų dešimtmečių nuolatinių kovų su okupantais išdava. Deja! Mūsų tauta to akto vaisiais, Lietuvos nepriklausomybės, pasinaudojo tik porą dešimtmečių, po kurių ir vėl pateko į dar žiauresnę komunistinę priespaudą, o dalis tautos vaikų atsidūrė svetimuose pasvečiuose. Jų tarpe turime ir tris Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo paskelbimo akto signatarus, kurių vienas, prof. Mykolas Biržiška, paskutiniu metu užgule skaudžios nelaimės, kurių nieks neįstengs atitaisyti, nes Gerbiamajam Profesorui negrąžins Jo mirusiųjų brangiųjų asmenų. Tad, norėdami nors truputį paguosti tą Garbingąjį mūsų tautos kovų Veteraną, Vasario 16-jai artėjant, prisiminkime Jo nuopelnus mūsų tautai ir dabartinę Jo nelaimę, o kaip savo dėkingumu bei užuojautos simbolių nepagailėkime paaukoti po keletą dolerių šiam Signatarui paremti. Tad turėkime pakankamai tautinės savigarbos, artimo meilės bei pagarbos savo tautos kovotojams, o tą išreiškime ne gražiais žodžiais, bet nuoširdžiomis aukomis.

Surinktas aukas prieš vasario 16-ją prof. M. Biržiškai išsiuntus, atskaitomybės dėliai, bus paskelbtas spaudoje aukotojų sąrašas. Jei kas aukotojų nenorėtų kad jų pavardės būtų skelbiamos spaudoje, siunčiant auką, prašome pažymėti "neskelbti".

Aukas prašome siųsti Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos Čikagos Skyriaus pirmin. A. Dunduliu, 2428 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill., telef.: CR. 7-6710.

Tikimės, kad Čikagos lietuvių visuomenė nepaliks kurčia, bet išgirs šį mūsų atsišaukimą ir atitinkamai reaguos.

V. K. S-gos Čikagos Skyriaus Valdyba

NUO GYVENIMO ATSLIEKA

visi tie, kurie neseka kultūrinio, politinio bei mokslo įvykių, apie kuriuos rašo spauda. — Knygų kuriamųjų lietuviškų audinių, medžio ir odos dirbinių, vaikams ir moterims drabužių.

HARDWARE — WALLPAPER — PAINT

Sporto įrankiai, stiklo gaminiai ir langams stiklai, dažai, sienoms popierius, vandentiekiai ir elektros įrenginiam reikmenys, indai...

Ką paklausi — viską gausi ir neapsigausi. Kalbu lietuviškai, mėgstą lietuvius ir mane lietuviškai mėgsta.

CHARLES GOLDMAN, 3303 So. Halsted St., Chicago 8, Illinois.

Rudeninių ir žieminių, sportinių, darbinų ir išieginų drabužių — didelis pasirinkimas, pas

H. SEIGAN

VYRIŠKŲ RŪBŲ IR BATŲ KRAUTUVĖ,

4622 S. Ashland Ave., Chicago 9, Ill. Telef.: YA 7-1272

Čia gausite geras prekes pigesne kaina ilgesniam išl-mokėjimui be nuosimčių!

Mandagus patarnavimas lietuvių kalboje.

Krautuvė atdara: Pirmad. ir ketvirtad. nuo 9 val. ryto iki 9:30 val. vak., kitomis dienomis iki 6 v. vk. Sekmdieniais nuo 10 iki 2:30 val. Kalbame lietuviškai.

GYDYTOJAI

Dr. S. Biežis

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas — 3148 West 63rd Street CHICAGO, ILL.
Ofiso telefonas: PProspect 8-1717
Valandos: po pietų 1-3; vak. 7-8, tikti antradieniais ir penktadieniais.
Trečiadieniais ir sekmdieniais ofis an uždarytas.
BUTAS: 3241 W. 66th PLACE
Tel.: RE 7-7868

Tel.: ofiso AR 6-0161 rez. GR 2-9203

Daktaras JUOZAS BARTKUS

Gydytojas ir Chirurgas

2336 W. Chicago Ave., Chicago 22, Ill.

Val.: 1-3:30, 6-9 p.p. pirmad., antrad., ketvirtad., penktad.; 11 val. ryto — 2 val. p.p. šeštad. Tik susitarus trečiadieniais.

DR. JUOZAS PAUKŠTYS

DANTŲ GYDYTOJAS

4253 So. Archer Ave.

Įėjimas iš Whipple Ave.

Priėmimo valandos: nuo 10 iki 12, nuo 2 iki 6 ir nuo 7 iki 9 val. Iškiriant trečiadienius ir sekmdienius. Šeštadieniais nuo 10 iki 4 val. Telefonas: ofiso LAfaet 3-4949 namų CE 3-7786

Vaistinė

Savininkas

Pr. A. Šimkus

3301 South Halsted Street
Tel.: Virginia 9080 ir 9081.
Didelis pasirinkimas įvairių kos-Pr. Šimkaus.
metikos dalykų ir malonus patarnavimas pačio savininko

P. ir J. JOKUBKOS

Pardavimas ir taisymas

IR LAIKRODŽIAI

TV, DEIMANTAI

4102 Archer Ave., at Mozart Chicago 32, Ill. — Tel. LA 3-8617

LIETUVIŠKOJE KRAUTUVĖJE

"D A N A"

yra didelis pasirinkimas gintaro gaminių, lietuviškų audinių, medžio ir odos dirbinių, vaikams ir moterims drabužių.

Savin. A. ir D. PAREIGIAI

Telef.: TO 3-6591

1445 South 49 Ave., Ciceroje

